

Legjobb és leghíresebb pipere hölgypor: a **La VELOUTINE** Különleges Rizpor BISMUTTAL VEGYÍTVE CH. FAY, ILLATSZERÉSZ. PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

TROPON -SÜTEMÉNYEK a legízletesebbek és a legtáplálók. **TROPON-CAKES** (Bisonité) igen nagy fehérnye tartalmánál fogva nagyon tápláló és a mellett a legkönnyebben emészthető.

TROPON-KÉTSZERSÜLT igen finom, ízletesebb és táplálóbb a közönséges kétszersültnél. Tej, kávé, bor mellé a legjobb sütemény egészségesek és betegok számára.

TROPON karlsbadi-kétszersült zsírtalan és azért igen könnyen emészthető sütemény gyöngegyomruk számára, a kiknek nagy tápláló erejétől fogva is hasznukra van. 9143

TROPON Diabetikus-kétszersült elenyésző csekély liszttartalma és nagy fehérnyetartalma miatt a **csukorhajósok** legjobb tápláléka.

Mindenzen **Tropo**n-készítmények, ugyancsak a porlaku **Tropo**n, **Vas-Tropo**n, **Tropo**n-Cacao, **Tropo**n-Gyermek-táplálót minden gyógyszerárban kaphatok.

Utbaigazítást ad: **Dr. RÖDER ÉS TÁRSA** osztr.-magy. Tropo-n és táplálékgyárak **Klosterneuburg-Bécs.**

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tételik, hogy a **Magy. Kir. Szabadalmazott Osztályországi (VIII. sorsjárték) 6. osztályának** húszajai f. évi szeptember hó 25-től október 22-ig tartanak meg, még pedig a következő napokon:

Szeptember 25, 26, 27, 28, 30. Október 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 16, 18, 22.

A húszások mindig d. e. 9 órakor kezdődnek, és a magyar kir. állami ellenőrző hatóság és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek (a húszási teremben IV., Eskütér, bejárat a Duna-utca felől). A sorsjegyeknek a VI. osztályra való megújítása a játékterv szerint minden igény különben elvesztésének terhe alatt 1901 szeptember hó 18-ig eszközlenél. 9263

Budapest, 1901 szeptember hó 8-án.

Magyar Királyi Szabad. Osztályországi Igazgatósága. **Lónyai. Hazay.**

Császárfürdő

BUDAPESTEN 8918 tél és nyár gyógyhely.

Elsőrangú. E kénesvíni gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve.

ESZMÉNYI KEBEL Érhető el a Párizs orientales által. Ratió prógys-orientales Párizsban. Passage Ver-Jean 5. az egyedüli szer, mely két hónap alatt és a nélkül, hogy az egészségnél ártana, az eszényi kebel fejlődését, valamint a kebel idomalmának szilárdságát biztosítja. Egy üvege ára használati utasítással együtt 3 forint. Raktár: Török József, Budapest, Király-utca 12. sz. 8442

Hölgyeknek! **Ilona-crème.** Legújabb és orvosi szaktekintélyek által is elismert, biztos hatáson kőz és arczszéplő szer. eltávolít minden bőrhibát, tisztaságot és rövid használat után **vakító fehérré, ádév** teszi az arczbőrt. Figyelmeztetés! Készítményem nagy közkedveltsége miatt **hamisítványokat** hoznak forgalomba; csak az **valódi**, mely a doboz alján aláírásommal el van látva. **1 üvege Ilona-crème 1 kor. 1 őr Ilona-szappan 80 fillér.** Kapható minden gyógyszerárban. Szétküldési raktár: **Alexander Janos** gyógyszerár Szolnokon. Budapesti főraktárak: **Török-féle gyógyszerár** an Király-utca 12. és **Andrássy-ut 29. Kerpel-féle gyógyszerár** Lipót-kört 28. szám és **Thalmayer és Seitz** uraknál.

PENETEFÜZUKORKA rekedtség köhögés és huruf ellen. ÁRA 60 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

Pergetett mézet

elsőrendűt, 5 kilós bödönökben bérmentve 6 koronáért szállit az

orsz. méhészegetlet BUDAPEST, Danjanich-utca 34.

Czimbalom

iskolámat, a melyből mindenki, tanító nélkül megtanulhat czimbalomozni, 4 koronáért adom. Képes nagy czimbalomárjegyzéket pedig ingyen. **Varga Pal** czimbalomgyártó, Budapest, VIII. ker., Rock Seilárd-utca 3. sz.

FÖLDVÁRY IMRE, Budapest,

férfidivat raktára

Kossuth Lajos-u. 18 és Kerepesi-út 9.

Ajánl angol cylinder, divatos kemény és puha kalapot, jó szabású férfi-ingek, nyakkendők, kezttyúk dús választékban. Árjegyzék.

BALOG BÉLA és LAJOS

férfi-szabók

Budapest, Dorottya-u. 11. l. em.

TELEFON 31-39.

Speczialisták: díszmagyar-, lovagló- és sportöltönyökben.

Az őszi és téli idény beálltával ajánlják angol mintára vezetett mühelyükből kikerült legújabb valódi angol és francia szövetekből készült, bármely minta szerint kifogástalan, izléses és elegáns szabású ruhákat.

Ruhabérlet tetszés szerinti kombinációban. 9255

A legszebb francia papirkalapok nagy választékban

KLEIN VILMOS

papirkereskedésében, **Budapest, Kossuth Lajos-u. 20.**

(Országos Kaszinó palotában.) **Látkepes levelező-lapok különlegességek raktára.**

SZENÁSY, HOFFMANN és TÁRSA

SELYEMÁRUHÁZA **BUDAPEST, IV., BÉCSI-UTCZA 4.**

Az őszi és téli UJDONSÁGOK

teljes választéka raktára érkezett. Cégünk elve csak **First Class** gyártmányok elárúsítása. Cégünk az országban az egyedüli, mely Lyon és Páris legelső s leghíresebb gyárosaival közvetlen összeköttetésben áll; az általunk lekötött minták és minőségek kizárólag cégünkönél szerezhetők be.

Minden egyes árucikknek **jöltétlen szabott ára,**

nyíltan, számokkal van jelölve, ennél fogva a tulbecslés teljesen ki van zárva.

Minták a vidékre kívánatra bérmentve küldetnek.

SZENÁSY, HOFFMANN és TÁRSA

SELYEMÁRUHÁZA **BUDAPEST, IV., BÉCSI-UTCZA 4.**

38. SZÁM. 1901.

BUDAPEST, SZEPTEMBER 22.

48. ÉVFOLYAM.

Külföldi elhárítók: VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 24 korona, Budapesti elhárítók: VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 16 korona, A POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 10 korona, Külföldi elhárítókhoz a postallag meghatározott vidékűj is oszlatandó.

ROOSEVELT TIVADAR.

LINCOLN és GARFIELD sorsára jutott Mac Kinley. Az orvosok reményei, melyeket felgyógyulásához fűztek, túlságosan vérmeseknek bizonyultak, a gyilkos golyó ütötte seb halálos volt s gyászba borította Amerikát, részvétel tölthette el Európa nemzetét. S míg a megdöbbent közvélemény az orosz gyilkoló anarkhia elleni óvó rendszabályokon tanakodik, komor férfiak és gyógyszerő nők sorfala között, a gyász virágaival behintett úton viszik Washingtonba, a Kapitólium nagy kupolája alá az áldozatot.

Az állami élet azonban, azalatt, a míg a gyász szertartásait rendezik, nem szenvedhet halasztást. A ravatalon fekvő halott mellett már ott áll az utód, a kit az alkotmány az üresen maradt hely betöltésére kijelöl. A törvényrendelete értelmében a meghalt elnök helyét az alelnök foglalja el; így jutott Roosevelt Tivadara az Egyesült-Államok elnöki székébe. A világ pedig aggódva figyel, mely változásokat fog előidézni ez a személycsere a tengerentúli nagy köztársaság életében s a többi államokhoz való viszonyában.

Roosevelttel az amerikai társadalomnak egy eddigelő új typusa jut az elnöki székre. Az eddigi elnökök csaknem mind alacsony vagy legalább is közepes sorsból küzdöttek fel magukat a legfőbb méltóságra, Roosevelt azonban gazdag és előkelő családnak, azon családok egyikének fia, melyek az östelepülők közül származnak, vagyonukat több nemzedéken át gyűjtötték és növelték s ezen a czimen bizonyos arisztokratikus előjogokat követelnek maguk számára a demokratikus társadalomban. E mellett Roosevelt népszerűségét nem a polgári munka terén szerezte, mint elődei Washington óta csaknem mind. Neve Kuba csatamezőin vált ünneplétté s a spanyol háborúban tanúsított hőies magatartásának köszönheti, hogy a múlt év végén alelnöki székbe emelte a nép kegye. Egész pályája, melyben nem hiányoznak a kalandos mozzanatok sem, élénk ellentétbe állítja őt az előtte hivataloskodott elnökök hosszú sorával, a kik között sok volt a derék, nemes gondolkozású politikus, de kevés az olyan határozott, pregnáns egyéniség, mint ő. Hogy ezek a tulajdonságai micsoda formában fognak nyilvánulni elnöki működésében, ez a jövő nagy kérdése, mely az Amerikával fenn-

ROOSEVELT TIVADAR.

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

SOMATOSE Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld. **SOMATOSE** erősítő-szer. **Vas-Somatose** alakjában a sápkórosoknak lesz ajánlva az orvosok által. **SOMATOSE** nem egyéb 2% szerves összetételű vasat, a milyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose. Somatose rendkívül gerjesztő az étvágyat. Raktáron van az összes gyógyszerárakban és gyógyszerkereskedésekben.

SOMATOSE erősítő-szer. **Vas-Somatose** alakjában a sápkórosoknak lesz ajánlva az orvosok által. **SOMATOSE** nem egyéb 2% szerves összetételű vasat, a milyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose. Somatose rendkívül gerjesztő az étvágyat. Raktáron van az összes gyógyszerárakban és gyógyszerkereskedésekben.

MAC KINLEY BESZÉDET MOND.

alkotják s dölyfös elzárkózottsággal tartják maguktól távol a hirtelen fölgzagodottakat, a kiknek ugyanez megnebeztük a körükbe való bejutást. Roosevelt atya nagyiparos volt; nagyon jótékony ember, a ki vagyona nagy részét a szenvedő emberiség javára áldozta. Fia, vagyona és születése kedvezésénél fogva élhetett volna az amerikai nagyvárosok aranyifjúságának tétlen és üres életét, de nem erre vitték hajlamai. A vagyonszerzés vágya sem bántotta, sőt nem egyszer fejezte ki abbéli meggyőződését, hogy nincs megvetendőbb alak azoknál a honfitársainál, a kik minden kötelességet, minden elvet félredobva, egyedül a vagyon felhalmozásában látják céljukat, csak azért, hogy fiaikból tétlen, léha, piperkőz naplopókat nevelhessenek, vagy lányaiknak tönkrejuttott európai nagyurat szerzhessenek pénzükön férjül. A politika vonzotta teljes erővel már ifjú korában Rooseveltet, tette vágyó, erőlyes természete itt keresett érvényesülési teret.

Alig hogy elvégezte a Harvard-egyetemen, Amerika legnagyobb tekintélyű főiskoláján jogi és történeti tanulmányait, New-Yorkba ment és belevetette magát a napi politika sodrába. Huszonhárom éves volt, mikor Albany a törvényhozó testület tagjává választotta. Az öreg politikuskok bizalmatlansággal nézték s kicsinyelték a fiatal «selyemharisnyást» (ez az amerikai hollandusok gúnyneve), arisztokratikus hajlamokkal gyanúsították. Ő azonban csakhamar megmutatta, hogy ember a talpán. Nagy erővel, munkakedvvel és bátorsággal elegyedett a parlamenti küzdelembe. Éles, kemény harcot kezdett az állami és üzleti életben elharapított korrupció ellen s nem kímélte a saját párt-híveit se. Egy alkalommal semmitől vissza nem riadó erélyvel leplezte le az egyik legnagyobb vasutársaság visszaéléseit, pedig a társaság feje Jay Gould, a híres nábob volt. Ő adta ezeknek s a hozzájuk hasonlóknak a «gazdag gonosztevők osztálya» nevet, a mely még ma is szálló ige Amerikában. Hevesége mellett is azonban sohasem szállott alá a demagóg színpadára.

Roosevelt a szó szoros értelmében harcias természet. Mint az amerikaiak túlnyomó többsége, ő is nagy bámulója a testi erőnek; buzgó sportember már ifjú kora óta, a harvardi egyetem egyik leghíresebb s különösen makacs szívósságáról ismert athlétája volt.

Becsvágya a közhivatalokra vitte már igen korán; mint egész fiatal ember New-York polgármesteri székébe jelöltette magát, de megbukott. Harrison elnöksége alatt nyert először hivatal, mint polgári biztos, majd csakhamar New-York

rendőrfőnöke lett. Ez egészen neki való hivatal volt, érvényesíthette benne erélyét s hajlamainak is megfelelt. Bámulusos dolgokat beszélnek e minőségében viselt különböző dolgairól. A legkülönbözőbb áruházban járta be a főváros rejtett zugait, homályos bűntényeit, barátkozott munkásokkal, ismert gonosztevőkkel, hogy titkaikat megtudja; sokszor napokig nem tudta közvetlen környezete sem, hova lett, majd egyszerre váratlanul felbukkant valahol, valamely félreeső külvárosban, miután kézzre kerítette azt a gonosztevőt, a kit keresett.

Mac Kinley 1897-ben második tengerészeti államtitkárnak nevezte ki, abban az időben, a mikor a spanyolok elleni háború már kitörő félben volt. De nem a miniszterium hivatali szobája volt az a tér, melyet Roosevelt a háború intézésében magának valónak tartott.

Nagyon szerette a «wild-west», a nyugati államok «ranch»-ain, nagykiterjedésű, néptelen s a mivelődés hatásától alig érintett pusztáin, erdőségein való kalandos, regényes életet. Ez volt pihenő helye, az itt lakó pásztorok, cowboy-k, — sokban hasonlók a magyar Alföld egykori szegény-legényeihez, — voltak a barátai. A háború kitörésekor ezekből alakított egy lovas-czredet, a melybe aztán beállottak a másik véglet: a nagyvárosi sportkedvelő előkelő ifjúság képviselői is. Ennek a «rough riders» csapatnak, melynek ezredesevé Mac Kinley Rooseveltet nevezte ki, első rangú szerep jutott a spanyolok elleni szárazföldi háborúban. A halál-megvető személyes bátorságnak olyan példáit mutatta a harcokban ez a fegyelmetlen, félig vad, de minden szenvedés és nélkülözés ellen megedződtött had, a melyek lábza hozták az egész amerikai lakosságot.

Különösen a Santiago de Cuba elleni támadásban szerette Roosevelt harci hírnevét. Az erősség keleti oldalán a spanyolok egy meg lehetős meredei dombláncolatot kitünő védelmi állású alakítottak, megerősítettek s tövises dróttal keresztül-kasúl behúzták. Az első védelmi vonalban mintegy háromszáz spanyol katona állott. Az amerikaiak velük szemben egy erdőségekben tanyáztak s alig bírták hadállásukat megtartani, mert nem csak szemben, hanem minden oldalról hatalmas tűz alá fogták őket a spanyol gyalogosok s az erdőkben elrejtőzött ágyúütegek. Rohamra menni a dombok ellen nagyon nehéz volt, mert egy teljesen fedezetlen

sík kellett volna keresztül vágni a spanyolok gyilkos tüze alatt. Az amerikaiak állása teljesen tarthatatlanná vált, a tiszték még a rendes csapatoknál is alig tudták hátráló katonáikat visszaszorítani. Ekkor a személyes vakmerőség rántotta ki az amerikai sereget szorult helyzetéből. Roosevelt ezredes, a ki a jobb szárnyon állott, összegyűjtött egy csapatot rough riders-eiből és minden képzelhető egyéb fegyvernemekből s löhátton, nem törődve a spanyol golyók rettenetes záporával, nekivágott a dombláncolatnak. Ugyanekkor, szinte ösztönszerűleg, vezér nélkül, csakis a helyzet tarthatatlanságának érzetétől hajtva, a balszárnyon is előrugtatott vagy 60 lovas. A két kis csapat csakhamar a dombok alján volt, a hol a golyók nem érthették őket s kézzel-lábbal kapaszkodva kezdett mászni fölfelé. Ez a példa hatott: általános roham lett belőle, melynek a spanyolok nem bírtak ellenállni, kénytelenek voltak az egy kilométernyire hátrább fekvő második domborra vonulni vissza. Még aznap az egész San Juan domblánc az amerikai csapatoké lett s ez csakis Roosevelt vakmerő kezdeményezésének volt köszönhető. Ezzel a tettével a «Merimac» hajó elsüllyesztője, Hobson mellett ő lett a háború második nemzeti hőse, a regényes nagy tettekért, a halál-megvető vívőszéget lekesülő nép kedvence. Mikor csapatával New-Yorkba bevonult, olyan ünnepléssel, virágok özőnével, mámoros üdvözléssel fogadták, a melyet aligha látott még az újvilág.

Ekkor szerzett népszerűségeit használta fel a republikánus párt, hogy a választók tömegeit megnyerje s őt jelölje a múlt év végén lezajlott választások alelnökének. És az ő nevének nem csekély része van Mac Kinley második szori megválasztásában is.

Roosevelt nem épen jó szónok, hallgatóságát inkább temperamentumosságával tudja megnyerni, mint a szónoki művészet eszközeivel. Szaggatottan beszél, szereti a jellemzetes, sokszor kissé érdes szólásformákat s ezekkel nem egyszer nagy hatást is tudott elérni. Középmagas termetűnek mondják, kissé nehézkes járásúnak és szögletes modorúnak. Bozontos haja, gondozatlan bajusza, széles homloka, hatalmas állkapcsai inkább egy «rough rider»-re emlékeztetnek, mint világúra, vagy diplomatára. Egyéniségében azonban van bizonyos férfiaság, erély és őszinteség, a melylyel meg

REPUBLIKÁNUS NÉPGYŰLÉS MAC KINLEY ELNÖKKÉ VÁLASZTÁSÁKOR.

tudja nyerni az embereket. Erélyének kérielhetetlenségéről tanubizonyosságot tett nem egyszer már new-yorki rendőrfőnök korában is, a mikor tekintetét nem ismerve, érvényesítette mindenki szemében a törvény szigorát. Ezért is volt annak idején a legnépszerűlenebb és legrettegettebb emberek egyike. Különösen az italmérésii tilalmak szigorú végrehajtásával s a korrupció elleni küzdelmeivel szerzett sok ellenséget. Ma azonban ellenségei elnémultak, a nép körében alig van Amerikának nála népszerűbb embere.

Elnöki esküjét kevéssel Mac Kinley halála után, Buffalóban tette le egy barátja házában. Azóta tett politikai nyilatkozataiban kijelentette, hogy elődje útján akar tovább haladni a béke munkájában.

HULLÓ LEVELEK.

1. Síró patak mellett Rét ezer virága
Fehér gyapjas juhnyáj, Illatozott akkor,
Barna legény özi, Édes fölmile dal
Szomorún furulyál. Költött fel virradtkor.

Csengő és kolomphang Most keserves dana
A homályos légben Szivemet átjárja,
A furulyaszóval Indulj meg, omoljál,
Ősseolvad szépen. Kőnyeimnek árja.

Egykor tündérlányok Hullnak a levelek,
Vigadó zenéje Hullnak a virágok!
Zendült bele itten Sirasd, sirasd szívem
A világos éjbe. Romba dönt világod!

2. Itt lobbant a szerelemnek
Bennem első lángja fel,
Itt mondtam meg kedvesemnek,
Hogy miatta égek el.

Itt tudtam meg, hogy a lányka
Szeretni nem fog viszont,
Itt kíntott a pokol lángja,
Itt futkostam, mint bolond.

Itt mondtam le aztán róla!
Itt fogott el új remény, —
Itt ütött a döntő óra —
Nem kaphattok lettem én.

3. Hejh, azóta, a mióta
Elillant egy hosszú élet;
De sok virág csábítgott
De sok tüske meg-megtépett.

Elillant egy hosszú élet
És sebeim meggyógyultak,
S mégis fáj, hogy a virágok
Elvirultak s mind lehűltak.

4. Szép őszi éjszakák, Balsammal tele lég
Ragyogó holdvilág Mámort lehel-e még?
Tündöklő csillagokkal, Mitől a szív túlárad,
Tündéri álmokkal Mitől fut gyász és bánat —
Őrökre végetek? És szárnyán megjelen
Mi történt vételek? Új vágy, új szerelem.

Vagy nem múlt a kőd
Már a vidék fölött?
És mindenütt borulat
Föd bé jövőt és múltat?
És észrevétlenül
A szív megáll, kihűl?

5. Barangolok a hús éjben, —
Már egy lélek sincsen éjben;
Mély nyugalom, —
Völgy és halom
Pihen, hallgat, alszik mélyen.

Elöttem a vak sötétbe
Láng lobban föl, itt-ott égve
Bólingatva, —
Hivogatva, —
Nem állhatok ellent végre.

És vezetnek tuskón, bokron, —
Nem soká kell imbolyognom;
Oh! már itt van
Karjaimban
A két fejfa s le kell rognom.

És hallgatom, hogy felettem
Mint vitáz két árny, két szellem.
Kik volnának
E halványak?
Mint rég elhunyt két szerelmem.

Egyik erre, másik arra
Húzna fényes ravatalra.
És mindegyik
Kereskedik —
És csak szívemet akarja.

Nesztek balgák, hát vigyetek!
Hiszen már oly rég kiégett!
Éttől ugyan —
Mind hasztalan —
Nem kaphattok melegséget.

És ha szét is szaggatjátok:
Benne semmit sem találtok —
Vágyat csupán
A csend után
S hogy költözzem ti hozzátok.

MAC KINLEY ÖZVEGYE.

6. Nem igaz egy szó sem abból,
Hogy ez a szív már üres,
S üzve ritka gondolatól,
Nem igaz, hogy sirt keres!

Sőt inkább a késő vágyak,
Czél nem éré szerelem,
Bűbájai a világnak:
Bontják, gyötrik szüntelen.

S egy kis virág, egy levélke,
Egy pillantás, egy sohaj:
Túlrasztja s örömebe
Azt gondolja: bele hal.

7. Míg dalos, virágos Most megjött az őszi is,
Tavaszom felettem Édes mézsel kínál, —
Gazdtalanul eltűnt: De megborzong lelkem
Észre alig vettem. Hívós sugárinál.

És ragyogott a nyár S messziről úgy rémlik
Sugár özőnével — Hogy a szél súvólva
Pazérolva kegyét Hozza már a fehér
Rám mindkét kezével. Szemfedőt a földre...

8. De ha eljő az őszi:
Egyetlen fuvalma
Egyetlen fuvalma
Mégpörköl, összefőz
Percz alatt suhanva
Lombot és virágot —
Süvítnek a szelek. Mi könnyen játszva győz!
Püszöl.

AZ AMERIKAI.

Irta Kazár Emil.

Egy nyomorult kis paraszt fiú minden nap déltájban ott viszi végig kasornyában az ebédet a két idősebb testvérjének, a kik az országúton török apróra a követ. Azok is serdületlen kölykök. A harmadik pedig csak pendelyes gyerek, iskolás korban sincs még. A forró napon futva siet, s még jobban folmelegszik. Bizony az a kis teher nem gátolja, de a két bátyja ott várja az útszélén, a ritka akácok silány árnyékában, az árok bükkös és labodás bozótjában elterülve, fáradtan, éhesen. A két gyerek egyike a tiz évre sem hágott, a másik alig taposta. A hajlós nyelvű kalapács-e-al azonban egész nap dolgozni kell attól kezdve, mikor látják, hogy hova ütnek vele és addig, mikor már nem látják. Az aprózott kövekből támadt kupacok a bibliai inség Karmel hegye nekik s ott várják a kenyérhozó hollót.

Szegény kis holló a maga rongyosságában délre meg is érkezik, lihegve, izzadtan, s a mint a csomóját odaadja, elterül a lapuk közt, megpihenni. Két bátyja rákiabál: «Csak kenyér,

MAC KINLEY ELNÖKKÉ VÁLASZTÁSÁNAK KIHIRDETÉSE NEW-YORK UTCÁJÁN.

A HADI LÉGHAJÓ MEGTÖLTÉSE. — Kossak fényképe.

csak krumpli! Felhabzoltad az ebédünket! Soha sem kapnak eleget enni attól a szegény asszonytól, a ki az anyjok, de nincs egyebe a kinszenvedés sóhajtásánál és a fájdalmak bányájának özönlő természeténél, a köynél.

A hurezolgotó gyereket, a mint a falusi porban végig tipor dél körül, sokan megszólítják. Megnézik, mit visz. Kenyeret, avas szalonnát, maradékot, férges vagy rothadó gyümölcsöt oda vetnek neki.

— Talán így jól laktok.
— Aztán kérdezik a fiút:
— Hát az apátok?
— Irt már levelet az apád?
— Küldött pénzt Amerikából az apád?

Néha egy pár ép szilvát is kap a gyerek s a ki adja, fülebe sűgva mondja:
— Ugy-e, ti is az apátok után mentek Amerikába? Mikor mentek? Kit visztok magatokkal? Mondd meg az anyádnak, én kérdelem, Beező Istók.

A két másik fiút, a mint késő este hazafelé baktatnak, vagy reggeli harangozás előtt sietve lomolnak kifelé a dolguk után, akárhányszor megszólítják az asszonyok és szidják az apjokat.

— Jó madár az apátok. Elszállt hej! Még sem tudtok róla semmit? Pénzt meg nem küldött; Amerikából nem küldeni haza pénzt! Na ugyan derék ember lehet az apátok. Ej, hej,

A KIRÁLY ÉS KISÉRETE VISSZAÉRKEZÉSE A GYAKORLATRÓL DOLNJI-MIHOJACZRA. — Singer fényképe.

fiaim! Hát ti mit kerestek egy nap? Huszat, harminczat? Adjatok hálát az Istennek ennyiért is. Bezzeg keres az apátok Amerikában.

A legkisebb gyermek nem tudja, mi az az Ame-

rika és nem tudja, ki az apja. Borzasztó lehet mind a kettő. Ennyi tud.

A két nagyobbik fiú, mikor szombat este kikapja a heti keresetét, szivarozni és kuglizni akar. Ezért összevesz az édes anyjával.

Pethes szomszéd sokszor átszól a kerítésen:

— Ne búsuljon, szomszéd asszony. Majd csak megjön a levél Amerikából, vagy a rózsaszínű boléta. Fogadni mernék rá! Messziről jön, sokáig jön, de jobbik világból jön. Ez már biztos. Ne volna csak tört karom, magam is mennék innen, messze, oda a hol Tahó Dani uram van. Kisurrannék én egy armádia zsandár közt is.

Az elhagyott asszony sokszor még rántott-levest sem tud habarni a gyermekeinek. Fojtós vaxkort főz, tengerit patogtat. De akadnak, a kik biztatják, vigasztalják, hogy majd jön az áldás Amerikából, sőt irigylük sorsa biztos fordulása miatt és jót tesznek vele a megtérülés számításával. A szegény asszony várja is, hinni kezd már bekövetkező szerencsésében. De azért aggasztja nagyon, hogy a ház tetején kilátszik a szarufa. Az eső csurgását a szobában már téknével kell felfogni. Ő maga is rongyos, mint a vedlő tyúk. A mezőről hozza össze a száraz kórót. Csak lenne mit főzni nála, és hagynának békét neki, ne faggatnák annyit.

— Még sem lehet az Mari néni, hogy pénz ne jöjjön Amerikából.

— Nem bizony. Vagy akkor a faképnél hagyta

Az asszony aztán felcsattan.

— Mit süstörögnek kendtek! A tüzes isten nyila látogassa meg kendteket. Hát kibujdosott ő kelme a világból. Az én bajom az, mert az én szekerem kereké hullt szét. A három porontyot ha ráraikom és koldulni megyek a kordéval, kendtekre úgy sem tartozik más, mint a esikorgása. Hát, elment, itt hagyott. Így történt, mert nem akarta látni, mikor a tehenünket licizálták. De azért ellicizálták. Kend vette meg kilencz forintért, Búrge István. Mehetünk koldulni, és kendtek még most is útba állnak, és szidják a távol levőt.

Böllér Péter felfogta a szót és szidást. Fejét csóválva lép az asszony mellé, és bizalmasan mondja neki:

— Na hűgom, na! Minden hónapban jön neked pénz Amerikából. Ne bukdaesolj, ne fintorgast a lelkedet, ne titkold az amerikai pénzt, ne játszd a koldust. Soha se irigykedj ránk, ha mink is menni akarnánk. Mondd csak, mit kapsz minden hónapban az uradtól? Készülj hozzá, úgy-e? Mondd meg mikor. Lesz utitársad elég. Írd meg az uradnak, hogy mennék többen, tájékoztasson ő kelme. Régen készülünk és isten ügyse megünk. Nini hűgom! Küldj el este hozzám egy szakajtóval. Tele adom valamivel. Mások is küldj, de mondj érte valamit.

A KIRÁLY ÉS FERDINÁND ROMÁN TRÓNÖRÖKÖS ELINDULÁSA A DOLNJI-MIHOJACZI ÁLLOMÁSON. — Singer fényképe.

Kossak fényképe.

A király mögött állanak: Beck vezérkari főnök, Krieghammer hadügyminiszter, Ferdinánd román trónörökös, Ferenecz Ferdinánd főherczeg; kissé oldalt József főherczeg.

A KIRÁLY A HIDVERÉST SZEMLELTI.

Az asszony sirva fakadt, a kötényébe bori-totta az arcát. Zokogott, átkozódott s mikor az otthoni nyomorúságba belépett, a fejére kulcsolt kézzel jajgatott. Csak amúgy oda vetette a koldusfalatot a gyerekeknek, a kik dörmögve falták, mert megint csak kevés volt.

Pethes szomszéd bekocogtatott az ablakon.

Nagyon türelmetlenül zörgetett, és lihegve szólt:

— Szomszédasszony! Itt van valaki. Megjött az ura. Halljátok gyerekek, megjött az apátok. A község házában van, hát nem mentek elébe? Megérkezett Tahó uram, halljátok!

Az asszony odaugrott az ablakhoz.

— Az én uram jött volna meg?

— Hozták biz azt szomszédasszony. Két zsandár hozta. Valami történhetett vele. Toloncra került ő kelme. De hát nem tudja az ember hogyan, meg mért. Majd megvállik.

Az asszony nagy gyorsan bekötötte a fejét. A három gyermek az ablakra bámúlt, a szomszéd képébe.

— Gyerünk az apátok elé! — kiáltott az asszony a gyermekekre.

Futottak a község házához. Ott állt egy csapat ember az utcán. A kinek jutott, a kerítés hasadékan nézegetett az udvarra. A kapunál az egyik zsandár állt; a másik kakastollát a tornácra lehetett látni.

— Az én uramat, Tahó Dánielt hozták az urak? — kérdezte fuladozva az asszony.

— Azt, azt! Most adjuk át a jegyzőnek.

— Mit tett az én uram?

— Megjött Amerikából. Egy krajezárja sincs, foglalkozása sincs, hát toloncra került. Ez a törvényes rend.

A közel levő emberek, a kik hallották ezt a beszélgetést, morogtak.

— Visszajött Amerikából?

Kinyílt az utcaajtó, s látni lehetett egy rongyos, sápadt embert. Paraszt ember soha sem olyan rongyos és ágról szakadt, mint a posztóruhás, a kinek kopott, tépett, gyűrött a rajta levője. Tahó Dániel ilyen ágról szakadt csavargó féle. A lábán rövid a ruhája, az újján hosszú. Sehogysem rávaló, feszül, vagy ránczolódik; a gombok leszakadtak róla, a zsebek lehasadtak. A horpadt kalap széles karimáját lehúzta a szemére. De elég látszik azért a képe szánalmas sápadtságából. Egy pillanatra tétozva nézett körül, s a mint meglátta, hogy mennyin vannak, lekapta a fejét s valami kép-

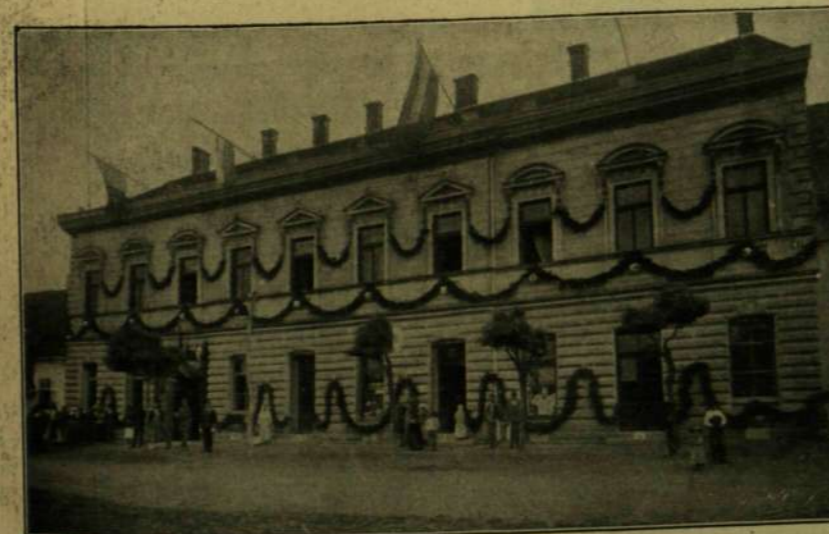
Kossak fényképe.

A KIRÁLY DOLGOZÓ-SZOBÁJA DOLNJI-MIHOJACZON.

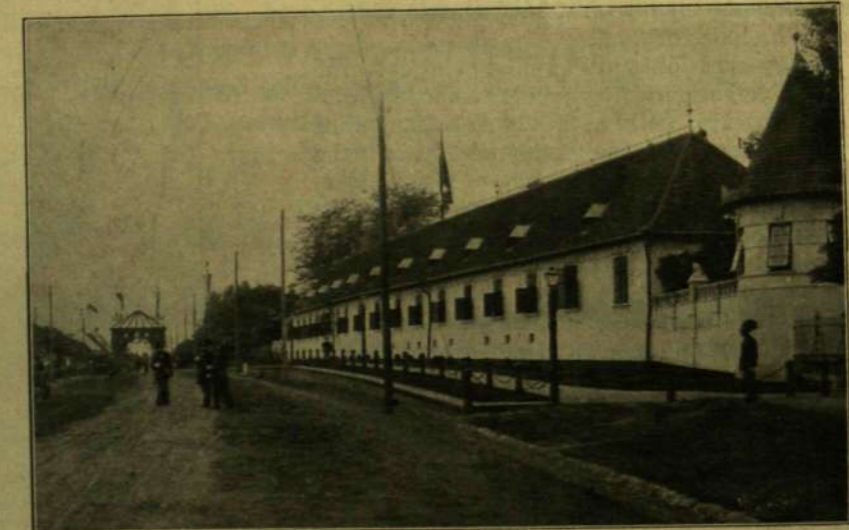

KRIEGHAMMER HADÜGYMINISZTER MEGÉRKEZÉSE DOLNJI-MIHOJACZRA.

KÉPEK A HADGYAKORLATOKRÓL.

FERDINÁND ROMÁN TRÓNÖRÖKÖS SZÁLLÁSA DOLNJI-MIHOJACZON.

Singer fényképe.

A GRÓF MAJLÁTH-FÉLE KASTÉLY, A KIRÁLY SZÁLLÁSA DOLNJI-MIHOJACZON.

KÉPEK A HADGYAKORLATOKRÓL.

A KIRÁLY MEGÉRKEZÉSÉRE VÁRAKOZÓK DOLNJI-MIHOJACZON. — Singer fényképe.

zelt árnyékba menekült, a honnan csak ő nem látott.

Az asszony, a felesége, félrelépett előle, mert nem akarta megismerni az urát, ezt a csavargót. A három gyermek az anyá mellé húzódt, félénken, kábultan. A mint az ember tovább ment, összetörve, szegyenkezve, szemlesütve, utána ment lassan mindenki. A felesége akkor maga mellé fogva a gyerekeket, az ember mögött elállta az utat, s a vállánál szólt oda az urának:

— Meg sem ismer kend minket.

A feleség ezzel oda igazította a gyermekeket az apjuk jobbára, baljára. A csavargó ember fölemelte egy kicsit mind a két karját, mint a törött szárnyakat. Az asszony arra az oldalra állt a hová csak egy gyerek jutott.

Valami nagy teher sulyosodott a kíváncsi és ámuló emberekre s a lábok hirtelen zibbadózt. Vontatott, nehéz lépésben mentek odább, de azért követték a szerencsétlen család, fájdalmasan, némán és gyötörő kíváncsisággal.

Tahó Dániel végre megérkezett az udvarába. Hej, be megváltozott az, be kiüresedett. A ház küszöbénél megállt, fölvetette fejét, fölnezt az égre, aztán ránézett az övéire. A nyomorúságot látta mindenfelé. Fuldokolni kezdett az ember.

— Haza jöttem! — sóhajtott. — Magánosan már nem bírtam tovább szenvedni.

A ház előtt sokáig ott állt egy csapat ember. Böllér Péter sugdosott közöttük.

— Nem hiszem én, hogy hiába járt volna Amerikában! Eltoltolta a pénzt.

A NAGY HADGYAKORLATOK SZINHELYÉRŐL.

Az ideai nagy hadgyakorlatok befejező része a szlavoniai Dolnji-Miholjac vidékén ment végbe, hol különösen érdekesek voltak a hidverési gyakorlatok a Dráván keresztül.

A király szeptember 12-én délután érkezett Dolnji-Miholjacba, hol az ünnepélyes fogadtatás után vendégét, a román trónörökösöt ennek lakására kísérte, ezután pedig a legfelsőbb főhadiszállásul kijelölt gróf Mailáth-féle vadász-kastélyba hajtatott.

Az egyszerű földszintes épület belsejét a grófi család ez alkalomra fényesen berendezte. Különösen érdekes volt a király lakosztályához vezető hosszú folyosó, melynek falait ritka szarvas- és őzágancsok, valamint régi vadász-jeleneteket ábrázoló képek borították. A király híres tábori étkező sátra, melyet Albrecht főhercegtől örökölt, a parkban volt felállítva s abban tartották meg az udvari ebédeket.

A román trónörökös, valamint Ferencz Ferdinánd, József és Lipót Szalvátor főhercegek a szomszéd magánházakban voltak elszállásolva.

Egyik képünkön a király izletes egyszerűséggel berendezett dolgozó szobája látható. Egy másik képünk azt a jelenetet ábrázolja, midőn a király a főhercegekkel, kíséretével s az idegen hatalmasságok katonai megbízottjaival a Dráván harmadfél óra alatt teljesen elkészült hid építését nézi.

A katonai kötött léghajót, mely már a Zirc vidékén lefolyt tüzérségi lögyakorlatok alkalmával kitűnő szolgálatokat tett, Dolnji-Mihol-

jaczra is elszállították. Érdekes képet közlünk erről is s bemutatjuk a léghajót, midőn már meg van töltve, közvetlen a felszállás előtt.

AMERIKAI ELNÖKÖK.

1905-ig, a meddig a meghalt Mac Kinley elnök mandátuma le nem jár, a fennálló törvények értelmében ideiglenesen Roosevelt alelnök van hivatva vezetni az Egyesült-Államok legfőbb kormányzatának ügyeit. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a gyászos katasztrófa, mely e szövetséges államhatalom választott fejétől megfosztotta a köztársaságot, már most felszínre ne vesse azokat a kérdéseket, melyek egy új elnökválasztással kapcsolatban esetleges politikai irányváltást is alkalmasak lesznek előidézni az amerikai Egyesült-Államok vezetésében.

Ilyen körülmények közt időszerű egy tekintet vetni arra a nagyszabású gépezetre és annak

működésére, a mely a hatalmas államszövetség politikai életében a népakarat nyilvánulásának legjelentősebb tényét, a legfőbb végrehajtó hatalom megválasztását lehetővé teszi és biztosítja. Mert épen az állam demokratikus szervezeténél fogva, Amerikában az elnökválasztás talán még meszebbemelő következményekkel jár, mint Európában egy trónválasztás.

Az Egyesült-Államok mai alkotmánya több mint száz éves. 1789-ben lépett hivatalába az első elnök, úgy hogy Mac Kinley közvetlen elődje, Cleveland volt az, a ki az amerikai köztársaságot fennállásának második évszázadába bevezette, területben, népességben hatalmasan megszaporodva. Az első elnök, Washington György és alelnöke, John Adams még csak alig néhány állam s csekély számú, egyszerű viszonyok közt élő népesség fölött gyakorolták az alkotmány által kezeikbe letett főhatalmat. Azóta huszonhárom polgár neve szerepelt abban a díszes sorban, mely az Egyesült-Államok elnöki méltóságát viselőket foglalja magában, nevezetesen: Washington, a »haza atyja«, Adams, Jefferson, Madison, Monroe, Quincy, Adams, Jackson, Van Buren, Harrison, Tyler, Polk, Taylor, Fillmore, Pierce, Buchanan, Lincoln, Johnson, Grant, Hayes, Garfield, Arthur, Cleveland, Mac Kinley, nem számítva a korábbi években gyakori újraválasztásokat.

De bármelyiket nézzük is a fent elsoroltak közt, annyi bizonyos, hogy mindegyik amerikai elnök szegény ember volt s három közülük úgy hagyta el hivatalát, hogy tisztességes önfentartása sem volt biztosítva. Semmi sem szólhat ekebben az amerikai köztársasági erkölcsök szigorú puritánsága mellett.

Pedig az elnökválasztás Amerikában drága és költséges, mert hosszú választási harc előzi meg. Cleveland megválasztása még a legolcsóbbak közé tartozott s mégis 120,000 dollárjába került a pártok bizottságainak.

Ismeretes ugyanis, hogy a szavazás az elnökök választásánál nem közvetlen. Egy választógyülekezet, melyben minden állam annyi sza-

HADI LÉGHAJÓ FÜLERESZTÉSE DOLNJI-MIHOJACZ KÖZELÉBÉN. — Kossak fényképe.

Legjobbaj saját nemükben a
MAGGI
élelmiszerek. 9236

Minden család számára legnagyobb értékkel bírnak.

FRANCZIA LEVESEK
1 tábla ára 15 fillér
és elég 2 adag erős, könnyen emészthető, egészséges leveshez, mely csupán víz hozzá-tételével néhány percz alatt előállítható.
19 különféle fajtaban.

ERŐLEVES-TOKOK
ára 20 fillér.
1 tok elég 2 adag legfinomabb erőleveshez, mely csupán forró vízzel leöntve, minden további hozzá-tétel nélkül, azonnal előállítható.

Egy kísérlet meggyőzőbb, mint bármely reklám.

Minden fűszer-, csemegekereskedésben és drogueriában kapható.

74,005/II. 1. szám. 9296
Lóárverési és lóvásári hirdetemény.

A magy. kir. állami lótenyésztézetekből kisorolt anyakanczák, számfelüli fiatal kanczák és herélték árverése folyó évi október hó 2-án és esetleg folytatólag 3-ikán, Budapesten a Tattersall kerepesi-úti helyiségében déltől 10 óráig kezdődőleg fog megtartatni.

A budapesti Tattersall részvénytársaság a fenti árverést megelőzőleg folyó évi szeptember hó 27-től október hó 1-ig luxus lóvásárt, október hó 7-én angol telivér éves csikók és anyakanczák árverését, és végül folyó év október hó 13-án, 14. és 15-ikén ménlő-kiállítás és vásárt rendez.

A lovak leírását és részletes feltételeket tartalmazó árverési jegyzékek, a postabélyeg beiktatása mellett, a Tattersall igazgatóságától kaphatók.

Budapest, 1901. évi szeptember hóban.

Magy. kir. földmívelésügyi miniszter.

Lóárverés! 9273

Folyó év október hó 10., 11. és 12-én alólirt katonai hatóság által Budapesten a vonatlaktanya nagyudvarában, VI., Angyal föld, Aréna-út és Lehel-utca sarkán körülbelül 300 darab ló fog azonnali készpénzfizetés mellett árverés útján eladatni.

Az árverés mindenkor reggel ½9 órakor veendi kezdetét.

A III. fokozat és a vételár magassága után lerovandó bélyegilletéket a vásárló tartozik a vásárlási összeg lefizetése mellett fedezni.

A cs. és kir. 4. számú vonatosztály parancsnoksága.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Cs. és kir. 12. sz. vonat-osztály. 9266

Hirdetemény.

1901 október hó 6-án, esetleg még 7-én is, mindenkor reggel 7 óráig kezdve, Nagy-Szebenben a Hermann-téren (a nagy gyalogsági kaszárnya előtt) körülbelül 185 kincstári, többnyire a vonat-szakasznál használatban volt selejtezendő ló árverési uton eladatik.

A lovak átadása a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés ellenében és az esedékes fokozatos bélyegilleték lerovása után történik.

Nagy-Szeben, 1901 szeptember hó.

A cs. és kir. 12. sz. vonat-osztály árusító-bizottsága.

Pergetett mézet

elsőrendű, 5 kilós bödönökben bérmentve 6 koronáért szállít az orsz. méhészegylet BUDAPEST, Damjanich-utca 34.

Kapható mindenhol. Raktár Török győgtár, Bpest.

+ Soványosság +

Szép, telt testű emberek s ml leletl erőporunktól, 1900. évi párisi aranyéremmel kitüntetve 6-8 hét alatt már 30 fontnyi gyarapodásért képesek. Orvosl. rend. személt. Szegedbeértes. Nem szedéget. Számos köszönettel. Ára kartononként 2 kor. 50 fill. Postabélyeg vagy utánvétel. Használati utasítás.

Hygien. Institut 9165

D. Franz Steiner & Co., Berlin, 18. Königgrätzerstrasse 69.

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐ-SZER. 8822
Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE
húsából készült és ennek tápanyagát tartalmazó izetlen, könnyen oldódó Albumose készítmény a legkedveltebb erősítő-szer

gyenge és a táplálkozásban almaradottaknak, ideg-, méh- és gyomorbetegségeknek, beteggyasúságnak, angol körében szenvedő gyermekeknek, időseknek, nemkülönben Vas-Somatose

alakjában a sápkórosoknak lesz ajánlva az orvosok által Vas-Somatose nem egyéb 2% szerves összetételű csont-, a mielőtt oldatban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose. Somatose rendkívül gyorsan az étvágyat, Raktáron van az összes győgszertárakban és győgygyágyak-herkedésben

Czimbalom 2016

iskolákat, a melyből mindenki, tanító nélkül megtanulhat czimbalomozni, 4 koronáért adom. Képes nagy czimbalomárjegyzéket pedig ingyen Varga Pál czimbalomgyártó, Budapest, VIII. ker., Böck Szilárd-utca 3. sz.

A Franklin-Társulat kiadásában megjelent.

UTAZÓK

figyelmébe!

Vasút mentén.

Néklőlészetlen úti könyv az államvasutak, a Győr-Ebenfurti és az Eperjes-Bártai vonalak vidékein.

Ára kötve 2 kor.

GANZ ÉS TARSA

VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

Ajánlanak mindennemű vas-, acél- és fémöntvényeket építkezési és gépészeti célokra, vízvezető csöveket, szivattyúkat, lecsapoló- és öntöző-zsilipet, készülékeket a belvizek leeresztésére.

A helyi viszonyok szerint szerkesztett turbinákat, órlőhengereket, kéregöntetű hengerekkel és malomberendézi czikketeket.

Zsilipeket bármily nagyságban és bármily rendszer szerint. Alapszöveket, zárkészülékeket, cső- és kapuzsilipekhez, czölöpverő gépeket, anyagszállító kocnikat.

Álló vagy fekvő gáz- és petroleum motorokat, egy vagy két hengerral és mindennemű zúzógépeket.

Mechwart-féle forgó gőz- és petroleumekéket. Világításhoz vagy gépek hajtásához szükséges villamosságot bármely távol-5.2 ságra elvezető dynamogépeket. 8905

Városi irodánk: IV., Ferencziek-tere 2. szám.

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

patlanás vagy bőrtől folt az arcon. az használja teljesen ártalmatlan Rozsnyay-féle világhírű

Serail-arezenöcsöt,

mely az arezből rövid időn fehérré, tisztává és idévé teszi. Egy tábl. ára 1.40 kor. Egy kis tégely ára 70 fill. Serail-szappan egy db. 60 fill.

Serail-hőlgypor egy doboz 1.40 kor. Kiti-10 és valódi Epeszappan egy db. 80 fill.

A t. cs. közönség szíves figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságot ábrázolja.

Kapható: ROZSNYAY MÁTYÁS győgtárban Arad, Szabadság-tér. Budapest: Török Leo József és dr. Egger Leo (Nádor) győgszertárban.

valamint minden magyarországi győgszertárban.

pünkön is bemutatunk, Európa bármelyik városának díszére válhatna. A városnak különöségei a nagyszerű *vaspaloták*, melyek gót és renaissance stílusban építve a legszebb kőpalotákat ügyesen és csinosan utánozzák. Díszes termésköböl épült palota a *város ház* (City Hall) is, melynek dísztermében Mac Kinley először tették ravatalra. De a város főbűszkesége az ú. n. *Delaware Avenue*. Ez az utca olyanforma, mint az *Andrassy-út* végén az ismeretes pompás nyaraló. Csak hogy a Delaware Avenue ennél még szélesebb s az egyes házak telkei között semmi korlát sincsen, mert amerikai ember elől a virágokat és ültetvényeket nem kell féltetni s így az egész utca olyanformán néz ki, mintha a két oldalon magában álló

fél óránként hoztak a szerkesztőségek az utcán hullámzó tömeg tudására. Reggel négy óra tájban már bizonyos volt, hogy Cleveland diadalt aratott s a volt elnök, Harrison megbukott. A lelkes Cleveland-párti vendéglősök a hűvös reggeli időben ingyen meleg kávéval vendégelték meg a beözönlő elvtársakat s ismerőseim még engem is elhurcoltak, hogy Cleveland tiszteletere ingyen kávét igyam velük.

A buffalói szorgalomnak és munkásságnak jellemző vonása, hogy az utcán talán egy városban, még New-Yorkban sem sietnek az emberek oly rohamossággal, mint Buffalóban. Mindenki szalad, rohan a dolga után, mert hát «az idő drága». Mikor egyszer a város főutcáján, a Main Street-en egy kapu mellett félrevonulva

század folyamában tényleg a világ legnagyobb és legnevezetesebb városai közé fog emelkedni. *Krécsy Béla.*

EGYVELEG.

* Az Árpádok és a külföldi uralkodó családok. Az Árpádok királyi családja házasság révén a legtöbb európai uralkodó családdal rokonságba jutott. A mostani német uralkodó család is rokon az Árpádokkal. Agg történetbuvárunk, *Mátyás Flórián* egy 1899-iki akadémiai fölolvasásában arra is utalt, hogy a mostani angol király és az orosz császár is leányágon Árpádivadék. Az angol király öse ugyanis I. Béla királyunk unokája, Oroszlán Henrik braunschweigi herceg; az orosz császárnak a nagyanyja pe-

A főutca.

Egy biztosító-társaság épülete.

Katonai emlék.

A közönyvtár.

Vasúti híd a Niagarán.

A LA FAYETTE-TÉR.

Kórház.

Az ifjúsági egyesület épülete.

A fogház.

A város ház.

Opera-ház.

BUFFALÓI KÉPEK.

pompás nyaraló házikók hosszú sora, egy vég-telen hosszúnak látszó egyetlen kertben lenne elhelyezve. S ha elgondoljuk, hogy ez a gyönyörű utca mintegy hét kilométer hosszú, tehát több, mint háromszor olyan hosszú, mint az egész Andrassy-út, elismerhetjük, hogy a buffalóiak méltán büszkéek rá s talán joggal is nevezik a világ legszebb utcájának. En Amerikában, ahol a parkos utcákat annyira szeretik, több városban láttam hozzá hasonlót, de túlzás nélkül mondhatom, hogy az európai nagyvárosokban — pedig azoknak is legtöbbjét ismerem — szépségben a Delaware Avenue-hez fogható utcát egyet sem láttam.

Buffalóban életem át az 1892-iki elnökválasztás rendkívül izgalmas napjait is, ugyanezen év novemberében. A választás napján november 8-án az egész város talpon volt s különösen Cleveland mellett nagy volt az érdeklődés, mert ő megelőzőleg Buffalóban ügyvédskedett egy ideig s a város polgármestere is volt. Éjjel is szüfolyva voltak az utcák s várak a szavazás eredményét, melyeket villamos vetítéssel

pár pillanatra megálltam, hogy a járdán sürgő-forgó sokaságot szemléljem, hát pár pillanat múlva már megszólított egy rendőr *«moue on Sir!»* «mozogjon, Uram!» felszólítással mintegy jelezve, hogy pihenő állásfoglalással csak botránkozatom a közönséget. S én is újból mozgásnak indultam, mert már előbb is észrevettem, hogy nyugodt állásom feltűnést kelt.

«Go ahead» «menj előre» az amerikai jelszava s ha valamelyik amerikai városra ráillik ez a jelszó, úgy kiválóan ráillik Buffalóra. A városnak egyik kiváló fia, Chauncey M. Depen, ki mint politikus és szónok Amerikában nagy tekintélynek örvend, mikor egyszer megkérdezték őt, mit gondol: mi lesz a jövő 20-ik század nagy eseménye? azt válaszolta: «Buffalo emelkedése, mely a XX. században világvárossá lesz.» A jövődőlés részben már is beteljesedett, bár egyelőre csak annyiban, hogy a Buffalo falai közt történt szomorú esemény az egész világon emlégetetté tette a város nevét. én azonban azt sem kétem, hogy Buffalo a jelen

dig (a darmstadti) Szent Erzsébettől, II. Endre leányától származott. Az orosz császárné két ágon is le tudja vezetni az Árpádokkal való rokonságát, mint néhai Viktória angol királyné unokája I. Bétától és a darmstadti ágon II. Endréttől.

* Angliában 4.870.000 tanköteles gyermek közül csak 206.000 fizet tandíjt, a többi ingyen oktatásban részesül.

* A hajók veszedelme. Egy angol lap szerint évenként átlag kétezernél több hajó pusztul el a tengeren. Ezek közül mintegy száz hajó nyom nélkül tűnik el.

* Sardon, a híres színművész, egy párisi lap adatai szerint a francia színházaktól évenként átlag 600 ezer korona tiszteletdíjat kap.

* Nőtlenégi adó. A francia törvényhozó testület minden állampolgárra, ki harmincz éves koráig még nem nősült, külön adót vetett ki.

* Kínában egyetlen naptár jelenik meg, melyet a császár adatk. Évenként ezt a naptárt állítólag három száz millió példányban nyomják ki.

* Rockefeller J. D. amerikai milliommósak a nap s éjszaka minden órájára 5500 korona jövedelem esik.

VÉCSEY TAMÁS

A BUDAPESTI TUDOMÁNY-EGYETEM ÚJ REKTORA.

A közelebbi múlt napok jelentékenyebb eseményei közé tartozik a két budapesti főiskola új tanévének ünnepélyes megnyitása, melylye egyúttal az új választott rektorok és dékánok is elfoglalták székhelyüket. A műegyetem rektora az idén is *Hosvay Lajos*, a jeles vegyész, a technikai tudományok egyetlen magyar főiskolájának egyik kitünősége, kinek arczképét és tudományos működését már régebben megismertettük olvasóinkkal. A tudomány-egyetemen azonban évről-évre, sor szerint, karról-karra száll a rektorság s az idén a jogtudományi karból választották az egyetemi élet vezetőjét. Így került a rektori székbe a római jog tudós tanára, *Vécsey Tamás*. S ez a választás igen kedvező hatást tett az egyetemi ifjúság körében is, mely az új rektorban egyik legkedveltebb tanárát tiszteli.

Vécsey Tamás 1839 február 24-ikén született az abaújmezei Szikszón, régi nemes családból, mely a századok folyamán sok vitéz katonát, tudós papot, tekintélyes ügyvédet, tisztviselőt adott a hazának. Atyja, *György*, mint Abaújmezei tiszti főügyésze fejezte be pályáját, anyja, *Szedliczky Róza* az idej nyáron halt el Szikszón, ahol messze vidéken köztisztviselőben állott jótékonyágáért. Szülőhelyén kezdte *Vécsey* iskoláit s tanulmányai zavartalan menetét többször félbeszakították a forradalom és a forradalom utáni idők mostoha állapotai. Szikszóról a miskolci református gimnáziumba került, ahol egyebek közt *Lévay József*, a költő is tanára volt s lelkes előadásaival felbresztette szorgalmas és fogékony tanítványa lelkében az irodalom iránti szeretetet és az idealizmust. 1853-ban az eperjesi kollegiumba vitte fel atyja. Eperjes volt akkortájt a felvidék egyik legjelesebb iskolája, melyben országos hírnévű, kiváló tudósok, mint *Vandrák*, *Hazlinszky*, *Herfurth*, stb. töltötték be a tanzékek nagy részét, a kik nem csak hogy az akkori európai pedagógiai tudomány színvonalán állottak, hanem tekintélyükkel az abszolút kormány idején is fenn tudták tartani az intézet hazafias, nemzeti szellemét. *Vécseyre* nagy hatással voltak az Eperjesen töltött évek, a tanárok és tanítványok közt uralkodott benső, bizalmas viszony. Egyike volt a kollegium legjelesebb tanítványainak s mikor a gimnázium végeztével a budapesti egyetemre került jogásznak, már fel volt benne ébresztve a tudomány iránti lelkesedés, az igazság megismerésének vágya.

Az egyetemen *Pauler Tivadar* és *Wenzel Gusztáv* voltak reá legnagyobb hatással. Ők vezették be a tudományos kutatás módszereibe, s látva bugalmát, bátorították, lelkesítették, szóval és tettel támogatták. *Paulernek* köszönhető *Vécsey* azt a szerencsét, hogy mint tanulmányai vége felé közeledő joghallgató, báró *Eötvös József* házához került, mint a diés ölékezéti költő és államférfi *Loránd* fiának nevelője. Az az eszményi szellemi légkör, melybe *Vécsey* Eötvösnél jutott, mely hatást tett rá, Eötvös társasága tudományos ismereteinek

bővítéséhez, gondolkodása mélyítéséhez is nagyban hozzájárult. Az akkori magyar szellemi élet legnevezetesebb képviselőivel is itt nyílt alkalmuk már ifjan megismerkedni.

Érdeklődése már ekkor is a római jog felé fordult s első nagyobb tudományos dolgozatát is e tárgy köréből vette. Ennek alapján 1863-ban a budapesti egyetem magántanárává képesítették. Nagy lelkesedéssel kezdte meg előadásait, melyeknek híre eljutott Eperjesre is, úgy, hogy egy év múlva, mikor a kollegiumban a római jog az elméleti tárgyak számára új tanszéket állítottak, betöltésére *Vécseyt* hívták meg. Eperjesen tartott előadásai mellett a fiatal tanár a tudományos irodalom terén is buzgón működött. Munkái egy része az Akadémia kiadásában jelent meg. 1868-ban adta ki «Római jogtan» című kézikönyvét, melyben már akkor hangsúlyozta, hogy a római jog tanul-

vezetett be a jogtudományba. Előadásai a leglátogatottabbak közé tartoznak s az ifjúság figyelemmel hallgatja könnyen érthető, nyugodt, magyaros nyelven tartott fejtegetéseit. Nemcsak előadásaival igyekszik hatni az ifjúságra, hanem seminariumot is vezet, melyben azokat az ifjakat, a kikben érdeklődést és hajlamot ismer fel a római jogi kérdések iránt, bevezeti a tudományos kutatás módszereibe, buzdítja önálló tanulmányozásra. A római jogról való felfogásának alapja az, hogy e tudomány a magyar jogélet helyes megismerésének eszköze, jelenségeinek megvilágítója. Ez adja meg fontosságát a magyar egyetemen, melyen a jogtanítás főcélja, az ifjúságot a magyar jog megértéséhez és ismeretéhez bevezetni. Kritikai vizsgálat tárgyává tette a római jog történetét magyar földön s hatását a magyar jogfejlődésre. *Raymundusnak*, a római jogban *Verböczy* mesterének könyvéből két *Mátyás* király korában írt példányt őriz a bártfai és eperjesi levéltár. Ezt a két kodexet *Vécsey* hasonlította össze először. «A római jog institúciói» című könyvében, melyet az Akadémia a Marczibányi-juttalombal tüntetett ki, valamint egyetemi előadásaiban is mindig gondosan feltűnteti a római jog magyar vonatkozásait. Tudományos munkásságát alapos szak-képzettség, széleskörű jogtudományi tájékozottság és magyaros, világos stílus jellemzi.

Számos kisebb-nagyobb irodalmi műve közül általános érdekre tarthat számot az az értekezése, melyet az Akadémia 1894-iki Széchenyi-ünnepén olvasott fel s azt a hatást tüntette fel benne, melyet Széchenyi István a magyar magánjogra tett.

A tudomány terén szerzett érdemeit ismerte el az Akadémia, a mikor 1881-ben levelező, 1889-ben pedig rendes tagjává választotta. Az egyetem jogi karának két ízben volt dékánja, a magyar jogászegyletnek pedig évek óta egyik alelnöke.

Az egyetemi és a tudományos munkásságon kívül élénk részt vesz a református egyház életében is, mint a konventnek tagja és kerületi tanácsbíró. Munkás életét méltóképpen jutalmazza tanártársai bizalma, mely most egy évre az ő kezébe tette le az egyetemi élet vezetését.

ANGOL HADI ÉREM.

Az angolok hadi érdemeket osztottak ki azon katonáik közt, kik Dél-Afrikában huzamosabb ideig harcolva visszatértek Európába, mivel vagy szolgálati idejük letelt, vagy sebek miatt harczeitelenekké lettek.

Egy ilyen — tiszti — érem rajzákat mutatjuk most be, a melyet épen egy honfitársunk, báró *Bornemisza Pál* kapott, kitől a «Vasárnapi Ujság» már több érdekes cikket közölt. Ő ugyan nem harcolt, hanem egész *Roberts lord* visszajöveteléig az angol táboroknál volt, mint az idegen katonai atyásk vezetője s ez idő alatt — miközben az elhagyott boer családok érdekében is sokat tett — annyira megnyerte az angol vezénylet rokonszenvét, hogy legközelebb a tiszti hadi éremmel tüntették ki s tán ő az egyedüli, a ki nem katona léte eme jelvényt megkapta.

Az érem ezüstből van, körülbelül olyan nagyságú, de jóval vastagabb, mint a mi forinto-

VÉCSEY TAMÁS.

Erdélyi fényképe után.

GOLDMANN EMMA.

sunk. Elöljárjában Viktória királyné dombor művi mellképe van körirattal, hátuljárjában pedig tengerparton vonuló hadsapat látszik, mely felé "Victoria" koszorút nyújt. Itt a körírás ez: "South-Afrika. (Dél-Afrika.)" Az érem karimáján a báró Bornemisza neve van bevésve.

Felülről azon latorjaszerűen összeállított ezüst rudacsokká, amelyek az érem függ. Mindenik rúdra egy-egy nevezetesebb, nagyobb jelentőségű esata van bevésve, a hol az érem tulajdonosa jelen volt.

Az érem szalagja igen vastag selyem, melyen öt színes csik vonl hosszában végig; a két szélén vörös-kék: az angol szín, — középen pedig sárga: a Dél-Afrika színe.

A COMPIEGNE-I KASTÉLY.

Évezredes múltra tekinthet vissza a compiegnei kastély, melyben mostani franciaországi utazása alkalmából az orosz cárnak szállást készítettek. Már a középkori frank királyoknak is voltak itt kastélyai s azóta ha néha hanyatlott is e hely fénye, mindig megújult újra meg újra. Legfényesebb napjait XIV. Lajos korában látta, a mikor nem egyszer hónapokon át itt folyt le a világtörténet legnagyobb udvari élete. A nagy Napoleon is gyakran megfordult benne s az ő szobájában fog az orosz császár most néhány éjt tölni.

Ezt a szobát, a hogy most van, Napoleon rendeztette be. Érdekes benne a szokatlan alakú ágy, a mely olyan, mint egy mély és rövid diván, arannyal áttört bíborszín mennyezete a tábori sátorra emlékeztető katonás formát igyekszik neki adni. A szobában van még egy mahagoni asztal fehér márvánnyal, melyet négy aranyozott bronz állat-alak tart, egy pompás márvány-kandalló, melynek minden szobordíszét kifaragott művészek készítettek. A mennyezeten a háború, a történelem, az erő és az ékesség allegorikus festményei ékeskednek, a falakon is mindenütt a nagy hadvezérre emlékeztető díszítmények vannak.

III. Napoleonnak is ez volt a hálószobája, valahányszor Compiègne-ben tartózkodott. Az ő bukása óta csendes volt a nagyszerű palota, legfeljebb ha egy-egy turista kíváncsisága verte fel néha napján csendjét. Most az oroszok urának látogatása egy-két napra megújítja régi emlékeit, mikor még hatalmas királyok keresték fel terméit udvaroncok hadával, hogy kipihenjék bennük az uralkodói gondokat s a versaillesi udvar izgalmait.

A SZENT JEROMOS-KOLLEGIUM.

Sok izgalmat okozott mostanában a római Szent Jeromos, vagyis olaszosan San Girolamo-kollegium, papnevelő-intézet ügye. Az intézet, mely 1589 óta áll fenn "illir" vagy "szláv" papnevelőképzésre, egyszersmind menedékház gyanánt is szolgál ugyanilyen nemzeti zarándokok számára.

Az intézet nevét Jeromos dalmát származású szentől nyerte, s századokon át nagy vagyona gyűlt össze.

Most azonban Strossmayer, a sokat emlegetett horvát püspök és hasonló gondolkodású társai kivitték, hogy a pápa az intézetet átruházta a horvát főpapságra, minek következtében a kol-

legium a nagy horvát eszmék terjesztésének melegegává lett.

A dolgok ilyen fordulása azonban nagy felháborodást keltett az olasz dalmaták közt s augusztus 30-ikán a Rómában élő dalmaták erőszakkal elfoglalták az épületet.

A horvátok panaszára közbeléptek a hatóságok is s a dalmaták megint elhagyták az épületet.

A dolog azonban ezzel koránt sincs befejezve s ha nemzetközi bonyodalmak nem támadnak is a bonyolult kérdéshöz, de mindenesetre sok szó esik még róla, mert az olaszok egy része is, de különösen a túlzó horvátok az egész nemzet ügyéig igyekeznek felfújni.

Ezúttal bemutatjuk az eddig alig ismert, de mostanában oly sokat emlegetett kollegium ódon épületének képét.

A SZEGEDI IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS.

Az Iparművészeti Társulat, karöltve a szegedi képművészeti egyesülettel, valamint a szegedi kereskedelmi és iparkamarával, nagy iparművészeti kiállítást rendezett a szegedi kulturpalotában. A kiállítást szeptember nyolczadikán nagy ünnepélyességgel, számos előkelőség jelenlétében nyitotta meg a kormány nevében Zsilinszky Mihály közoktatásügyi államtitkár. Megnyitó beszédében azt az eszmét fejtette ki, hogy az iparművészet népszerűsítése, terjesztése a jó ízlésnek, eszköze az élet megszépítésének. *Kadocsa-Lippich* Elek miniszteri osztálytanácsos és a neki segédkező *Györgyi Kálmán* és *Faragó* Henrik iparművészeti iskolai tanárok úgy rendezték a kiállítást, hogy kettős hazafias célt érjenek el vele; részint azt, hogy a nemzet nagy zomét, a középosztályt megnyerjék a tisztább ízlésnek, másrészt pedig azt, hogy az iparosokat meggyőzzék róla, hogy kis jóakarattal és szorgalommal is bejuthatnak az iparművészet immár kitagított sorompóiba.

Ehhez képest különösen olyan tárgyakat állítottak ki, melyek szerényebb eszközökkel is előállíthatók és megszerezhetőek. Olcsóbb lakásberendezésekre, a milyeneket már minden polgár megvásárolhat, külön pályadíjakat tűztek ki és a nyertes terveket vidéki iparosok munkájában kivéve itt mutatták be először, Szegeden.

Láttunk néhány száz forintos hálószobát fényezett fehér jávorfából, barna berakással és rózsaszínű márvánnyal. Láttunk ugyanilyen árért ízléses ebédőt, faragott szekrényt, bőrtámlás székek-

kel. Mindakettőt Raffay Károlynak a szegedi fa-és fémpipari iskola tanárának tervei szerint Lengyel Lőrincz szegedi bútorgyáros készítette. Tiszta, jó munka mindakettőt, bár a renaissance formákkal nem volna szabad így módon magyar ékítéseket összeházasítani.

Mahunka Imre és Bodon Károly szintén olcsó és ízléses szobákat állítottak ki, melyek semmiféle történeti stíltre nem emlékeztetve, egyedül a szerkezet kívánata formák szép vonalaival hatnak kellemesen. A palma Rainer Károly dolgozó-szobáját illeti meg, a mint hogy a jury csakugyan ennek ítélte oda a kereskedelmi miniszter arany érmét is. Világosra fényezett keményfából való butorok alkotják a szobát. Az íróasztal alacsony és széles, semmi czifraság, csupa célszerűség. A karosszék ülésre hívogat öblös formájával, testhez simúlóan hajlított támlával. Az üveges könyvszekrény és a pamlag szép vonalakat mutat, az asztal pedig kitünően megtervezett darab. Ezt a szobát képen is bemutatjuk.

Csinos és ízléses szekrényekkel vettek részt a kiállításon Kántor Tamás és Nagy József budapesti asztalosok. Mind a kettőnek munkáját Wiegand Éde tervezte.

A fémpiparban első helyen Huber Oszkár áll zománcozott nádfával. Tüzes színek, magyaros formák jellemzik ezeket az igazi művészi ékességeket. Násfát egymásután vásárolták meg már a megnyitás napján és ebben a sikerben nem kis része volt meglepően olcsó áraiknak. Hibján Samu tanár zománcozott ékszerrel is sikerült magyaros tárgyak. Rappaport szivárványszerű zománcozott fémédényei, Beck Ö. Fülöp mesteri bronzai, Telcs Éde terracottái, Rintel Géza eredeti ízlésű íróasztal-készlete itt is kitétek.

Mirkovszkyné gyönyörű sárga bársony színházi beléptőt és vánkosokat állított ki, melyeket saját találmányú módszerrel készített igen ízléses árnyalatokban, szép rajzokkal. Sikerültek Kovalszky Sarolta és a torontali szőnyeggyárnak Vaszary és Horti művészek tervei szerint készített modern szőnyegek, valamint Kabay Dánielné szmirna-szőnyegek. Gyarmathy Zsigáné szép kalotaszegi varrtásokat küldött a kiállításra.

Tull Viktor csinos bőrdíszműveket, Fischeff Jenő pedig égetett és festett bőr-ellenzőket állított ki, melyek rajz és színészes dolgában egyformán magyarosak. Giergl üvegtárgyai még fejlettséget kívánnak, de az első magyar üvegyárnak Sovánka István vezetésével készült színes üvegek megérdemelték a második aranyérmét. Fluorral maratott fehér-piros, fehér-kék üvegek ezek, melyeken az anyag minden szépségét művészi ízléssel használták föl.

Jelentékeny haladást jelent a magyar agyagművészet terén az a gyűjtemény, melyet Gróh István tanár segítségével készült mázas eszerekből Urbán András rozsnói fazekas küldött a kiállításra. Voltaképpen sokat különböznek a közönséges paraszt edényektől, de a máz gondos égetése, a festés tisztasága és az ékítés jó rajzai műtárgyakká emelték az egyszerű czifrázott köcsögöket, korsókat és tálakat. Árük rendkívül olcsó. Remélhetőleg minél hamarabb

ANGOL HADI ÉREM.

kiszorítják a hitvány, ízlésünknek idegen cseh és német edényeket.

Tanulmányos a budapesti iparművészeti iskola, valamint az iparművészeti múzeum kiállítása; a Felső-gének, a királynak ez alkalomra átengedett iparművészeti gyűjteménye pedig a kiállítás egyik legszébb része.

A szegedi kiállítás okt. 6-ikáig marad nyitva. E kiállítás jelentős lépés a magyar iparművészet térfigyelésében, a melyet érdemül jegyezhetünk föl rendezőinek.

Seress Gyula.

PÁRISI DIVATLEVÉL.

A szokatlan korán beállt őszi időjárás egy fontos dologgal szaporította hölgyeink teendőit: az őszi toilette megválasztásával és összeállításával. Bármily kicsinyesnek látszik is, nagy gond ez. Mert a végtelékig szeszélyes divat minden idényben szembe-ötölő változásokat teremt a maga világában.

Így van most is. A párisi divatművészek ugyanis — látva a most divatos, hosszú ruhák tömörked hátrányát — hadat üzentek azoknak. Egyesült törekvésük arra irányul, hogy azoknak az utcai viselését teljesen megszüntessék s helyükbe a föld felett lebegő kerek szoknyákat állítsák vissza. A hosszú ruhák csak mint alkalmi, estélyi és díszes látogató ruhák szerepeljenek.

Azt hiszem, a hölgyek nagy örömmel fogják fogadni ezt az újítást. Igaz, hogy nagy költséget jelent. Mert a szoknya hosszával annak egész szabása is lényeges változásokon fog átmenni. S némely kedves ruhánk — átalakítható egyáltalában nem lévén — hasznavehetetlenné válnék.

De másrészt, kényelmi, egészségügyi és tisztasági szempontból kívánatos volna, ha a rövid ruhák minél szélesebb körben hódítanak.

Értesülésemet mérvadó helyről, a *Monaszerly és Kuzmik* utódai cég főnökétől, *Pertik* Bélától vettem, a ki már több hete Párisban időzik. A múlt napokban a következőket írta nekem:

"Igéretemhez híven értesítem, hogy az ideai divat tanulmányozása s a legsikerültebb újdonságok beszerzése céljából hűzamosabb ideje itt vagyok.

"Az eddig látottak alapján előlegesen értesítem a mélyen tisztelt hölgyvilágot, hogy a most kezdődő őszi és téli idény folyamán a divat sok és gyökeres változásokon fog átmenni.

"Mint legfontosabb újítást, első sorban azt kell megemlítenem, hogy a párisi nagy áruházak minden áron arra törekcsenek, és azon fáradoznak, hogy az előkelő hölgyek utczára kizárólag a rövid, kerek ruhát viseljék és ismerjék el egyedül sikkes viseletnek. Az általam látott és megvásárolt minták már így készültek.

"A reggeli, angol ruhák — mert ezek még mindig nagyon divatosak — a földtől mérve 5—10 centiméterrel lesznek rövidebbek. Eanálfogva tehát nem érintik a földet.

"Azután a földig leérő ruhák következnek, (mint azt a mellékelt divatképek mutatják). Ezek úgy készülnek, ha az alj hosszát elől 100, — s hátul is 100 centiméterre szabják. S előreláthatóan ez a középút lesz a legdivatosabb.

"Nagyon természetesen azonban, hogy a díszes estélyi és látogató öltözékek továbbra is uszályosak maradnak.

"A téli szövetek sokaságából a puha, vastag Himalaya Ghozé és Honespun, továbbá a finom posztót kell mint divatcikket megemlítenem. Szín dolgában kedvelt lesz a nélkülözhetetlen fekete, a sötétkék, vörös és sötétszürke; de túlnyomó mégis a barna lesz. S a szövetek csaknem kivétel nélkül különféle, eltűző színekkel mákozzanak.

"Az utcai kosztimruhák homlokegyenest ellenkező fazonok szerint készülnek. Elsőbbségért vetelek a bolero, a térdig érő zakóforma s a testhez álló, toldott szárnyú kabát. A változatok kedvelői e fazonokban is sok különböző válfajt alkotnak. De — bár sokan lelkesülten esküsziknek a testhez álló hosszú kabát sikerére — én azt hiszem, hogy vajmi kevés követője fog akadni. S a divatversenyből alkalmasint ismét a hölgyek dédelgetett kedvence, a fess bolero-fog győztesként kikerülni.

"Ezzel beszámoltam az általam látottakról, igaz, hogy csak általános vonásokban. Az apróbb részletekkel s a toilletmodellek bemutatásával legközelebb szolgálok."

Ezen a legilletékesebb kézből hozzámm került divathírek után ítéve, azt kell következtetnünk, hogy az ideai őszi és téli divat rendkívül sikkes, kedves és praktikus lesz.

Ezen föltevés mellett szólnak a mellékelt képek is, melyek két, a *Monaszerly* és *Kuzmik* utódai cs-

TÉLI ÉS ŐSZI ÖLTÖZET. (Párisi divatkép.)

és kir. udvari szállítók műterméből kikerült elegáns ruhát ábrázolnak.

Az első barnával mákozott finom posztóból készült, a földig leérő, kerek szoknyával és toldott szárnyú Richelieu-kabát. Ez utóbbinak hajtókája is a tulajdon szövetből készült, csak a nyaknál látszik egy lazulikké selyembeté. A feles nemezkalap belső karimája sötét, a felső világos s egy fehér bársony szalag fölött habos, barna toll leng rajta.

A másik, rövid kabátkás ruha fekete homespunból van, melyet fehéren havazzák be a szövet hosszú szálai. A kerek, vágott fodor többszörös tűzéssel van a felső, síma szoknyához erősítve és alsó szegélyét is az adja. A fess kabátot is különböző alkalmazásban díszítik a sűrű tűzések, melyekből az öv is áll. Hajtókája finom, fekete bársony, fehér selyembetéttel alatta. Elöl fekete aczélcsat zárja le az övet. A széles, fehér nemezkalap díszét kecsesen ráncozott fekete bársony adja, két oldalt fényes tollakkal tűzve.

Olyan toilettek ezek, a melyek legkevésbé vannak alvételre a divat változásainak s leginkább meg tudnak felni az esős, hol meg verőfényes őszi napoknak. Mert mindig arra kell törekednünk, hogy ne keljen dideregünk — a divat kedvéért.

S. Bella.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Zilahy Károly pályája, írta Kovács Ferencz. Az ötvenes évek végén és a hatvanas évek elején az irodalomnak egyik sokat ígérő tehetsége, biztos itéletű kritikusa, éles tollu hírlapírója volt Zilahy Kiss Károly. Két öcsével együtt, a kik szintén korán elhunytak, a szépirodalomban és az idő-

szaki sajtóban néhány évig, a míg éltek, jelentékeny helyet foglaltak el. Zilahy Károlyt kritikái, polemikái az akkori irodalom legfigyelemreméltóbb tehetségének mutatták. Alig 26 esztendősen korában azonban, 1864-ben meghalt. Rövid írói pályája is érdekes, irodalmi hagyatéka pedig elég becses arra nézve, hogy vonzódást keltsenek a megérdemelték a fáradságot, mely a szenvedélyes, munkásságát, műveit felsorolja, a mint ezt Kovács Ferencz tanár tette, ki ezt az irodalomtörténeti dolgozatot a zilahi ref. kollegium 1900—1901-iki évi Értesítőjében tette közzé s onnan lenyomva külön füzetben is kiadta Zilahon Sebes Samu könyvnyomdájában. A hatvanas évek irodalmi életéhez is több részletet találni a jól írt dolgozatban.

Török-Bálint története és leírása, írta Wittinger Antal. A szöveg közé nyomott 27 képpel. Ára 2 kor. Budapest, a szerző tulajdona. — A 168 lapra terjedő kötet a fővárosi társaságában levő egyik sváb falunak, Török-Bálintnak multját és jelenét írja le. Ez a község a közelben nyaralók folkapott helye s beletartozik abba az idegen övbe, mely Budapestet körülveszi, s lakosai alig, vagy pedig nehezen magyarosodnak, s a főváros közeliségét csak anyagi gyarapodásra használják ki.

Török-Bálint nem a Budavár bevétele után megkezdett idegen telepítések idején alakult. Wittinger könyve ásatásokból és egyéb adatokból bizonyítja, hogy már az ősidőkben laktak itt, a rómaiaknak is határozott nyoma maradt; később magyar község sőt erőd épült, a mikor Torbaág; majd Thorbágy, aztán Torbágy volt a neve, de a török uralom alatt elpusztult. A könyv felsorolja a XV. század elejéről

A SZENT JEROMOS-KOLLEGIUM RÓMÁBAN.

való földes urait, kik közül legnevezetesebb a Zápolya János idejében élt enyingi Török Bálint, ki Konstantinápolyban mint fogoly halt meg, s a kiről a község új nevét kapta, míg a sváb települők Turvának kezdtek nevezni. Később a Majláthok, majd Festeticsek birtoka lett, jelenleg egy porosz származású emberé a kastély és erdősege. A könyv szorgalmas kutatás eredménye s érdekes adatokat nyújt a főváros körül történt telepítésekhez. A csinos faluról több képet is közöl, néhányat Dörre Tivadar rajzában.

A tisztviselők ébredése, az 1901. évi országos mozgalom történelmi emlékkönyve. A kongresszus alkalmára szerkesztette a tordai intéző bizottság. Az állami tisztviselők a jövő héten országos gyűlésre jönnek össze Budapesten, hogy fizetésök rendezéséről, a hivatalnokok rég kívánt szolgálati szabályzatának sürgetéséről tanácskozzanak. A nagy mozgalmat a Tordán lakó állami tisztviselők indították, a kik kivánságaikat először foglalták össze s ebből keletkezett az országos mozgalom. Ennek az egész mozgalomnak történetét, fordulatait állítja össze az említett könyv 270 lapon. Az országos kongresszus egész keletkezése benne van. Tordán jelent meg, Füszy és Szatupjár kiadása. Ára egy korona. Tiszta jövedelme a Tordán létesítendő 'tisztviselő kör' javára szolgál.

Vigszínház. Az 1896-iki évben megnyílt Vigszínház új darabjainak századika e hó 17-ikén Mocsári Béla 3 felvonásos 'A háló' című vígjátéka volt. Csöndes, halk jubileum. Mocsári Bélától a múlt évben 'A szálla' című egyfelvonásos apróság került színre, ezt tetőzte most egész estére való darabban, mely azonban erejét meghaladónak mutatkozott.

'A háló' nincs úgy összeszöve, hogy a közönséget megfoghatná. Meggyőző igazságot ép úgy nélkülöz, mint szatírá. Hogy a mamák mindenáron férjhez akarják adni lányokat, ez sok vígjáték tárgya. Újjá teheti az elmesé, az ötlet; avasságában hagyhatja ennek hiánya. A háló egy miniszter húga szövi, a ki férjhez akarja adni lányát egy vagyonos ifjúhoz. Ez azonban házasonni nem akar, hanem az akadémiai pályadíjakra készít színműveket s meg is nyeri a Karácsonyi-díját. A sok mindenféle apróságot elkerülve, a meséből csak annyit említünk, hogy a mama táviratban értesíti miniszter bátyját, hogy az ifjú megkérte a leányt, pedig nem is igaz. A miniszter erre gratulál az ifjú szüleinek, s a pályanyertes szerző kényszerítve érzi magát, hogy most már csakugyan elveszi a lányt. A háló megfogta. A harmadik nagyon gyöngye felvonás; megnyugtatón igyekszik a közönséget, hogy a házasság óta a fiatal pár megszerette egymást és az anyós hálójá boldogságra fogta ki őket az élet oceánjából a családi szigetecskére. A darab kísér-

let, melyben még legtöbbet érnek a hegyűrt epizódok, s néhány alak. A színház közönsége elnöző jóindulattal fogadta a darabot, és a második felvonás után is még kitapsolta a szerzőt. A kik játszottak a darabban, mind megállták helyüket. Szerémi egy irodalmi vágytól áthatott vidéki tanárt, Hegedűs egy száraz professzort, Gázi Mariska, a ki mint vendég (a népszínház tagja volt) lépett föl, egy naiv lánykát kifogástalanul játszottak. A többiek is jól fogták fel szerepüket.

Szeptember 7-ikén a Vigszínház azügyes szinpadí dolgokat jól értő Valabrégue Albin francia szerzőtől adott ujdonságul 'Édes otthon' című mulatságos darabot. Fordítója Heltai Jenő, ki az eredeti színekét is visszaadta a fordításban. Az 'édes otthonba', egy bankár házába, egyszerre csak hazajön mind a két férjhez ment lány, épen mikor a harmadik is férjhez akar menni. Az egyik maga hagyja ott az urát, mert féltékeny az ura, azért nem viszi mulatni. A másik menyecskét az ura viszi haza a szülei édes otthonba, mert a menyecske papucs alá fogja. A harmadik lány erre kijelenti, hogy ilyen példák után férjhez menni nem akar. Nagy kérdés az édes otthonban, mi lesz most a három lánnyal. A második felvonás a legjobb, mikor a két számaozveggy férj jönnek találja a helyzetet, békülni egyik sem akar a feleségével, sőt a válásra még okot is keresnek. De ennyire nem megy a dolog, mert voltaképen a férjek is szeretik a feleségeket, azok is őket. Ennek tudatára jutva, a mulatságos darab bonyadalmi rendbe jönnek. A két menyecskét Delli Emma, Lenkei Hedvig tetszéssel játszották; a lányt Pécsi Paula. A Vigszínház ismeretes összhangzatos előadásában Góth Sándor, Tapolczai, Vendrei és egy kisebb szerepben Győző Lajos ezúttal is kiváltak.

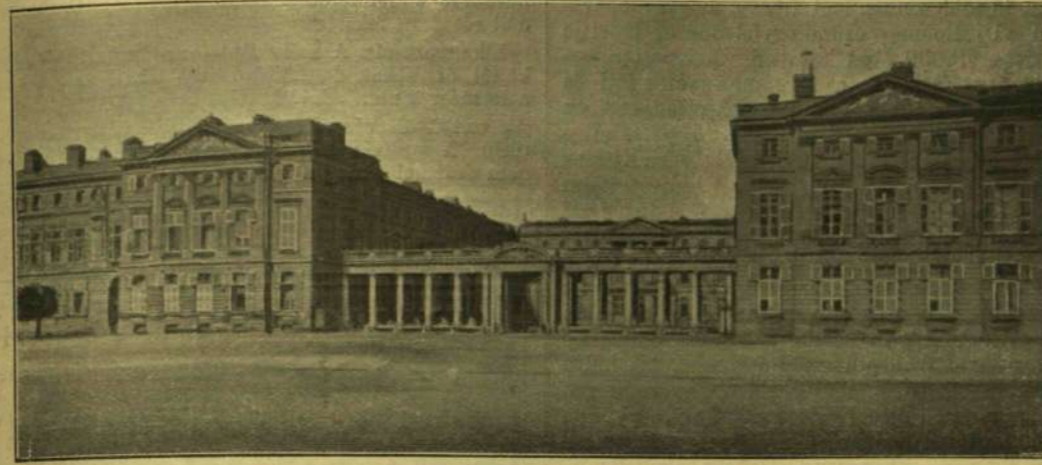
Pályázó színművek. A Nemzeti Színháznál a Mészáros-féle pályadíjra augusztus utolsó napjáig nyolczvan színmű érkezett.

Százegy pályázó vígjáték. A Vigszínház igazgatósága pályázatot hirdetett prózában írt egy felvonásos vígjátékra. Az 500 koronás jutalmat, a budapesti nemzeti társaság adományát, a viszonylag legjobb műnek okvetlenül kiadják. A határidő e hó nap 15-én járt le és százegy vígjáték érkezett.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Petőfi-Társaság szept. 15-ikén tartotta első ülését a nyári szünet után. Vértesi Arnold elnökölt, ki a részvét szavaival jelentette Makai Emil halálát. A társaság jegyzőkönyvben örökíti meg emlékezetét.

A felolvasások sorát Bodnár Zsigmond kezdte meg: 'A szocializmus és a morál' című értekezésével. Utána Vértesi Arnold olvasta fel 'A rokon' című humoros novelláját. Az utolsó felolvasó Kéry Gyula vendég jelentése volt, ki az általa összeállított Petőfi-ereklyéket ismertette. Kéry a Petőfi-Társaság megbízásából országsszerte kutatja és gyűjti a Petőfi-

A COMPÍEGNE-I KASTÉLY.

MI UJSÁG?

vonatkozó ereklyéket és a nagy költő életének még eddig ismeretlen adatait. Újabbán ismét becses dolgokat szerzett, egész szobára való tárgyakat, melyeket a Petőfi-Társaság ülésin mutatnak be. Az első sorozatról írt cikkét olvasta fel Prém József, ki fölemlítette, hogy az ereklyék ismertetését a 'Vasárnapi Ujság' fogja közölni a nagyközönséggel. (Jövő heti számunkban közöljük.) Érdekes, hogy midőn Löw Sándor józsef-köruti ékszerész értesült Kéry Gyula gyűjtéséről, ingyen felajánlotta, hogy Petőfi kéziratát ezüsteretbe foglalja. A közönség zajos tapsal fejezte ki elismerését a gyűjtőnek.

Az anyagvizsgálók nemzetközi kongresszusa e hó 14-ikén tartotta utolsó ülését. Még e napon is a szakosztályok számos tudományos kérdést vitattak. A berekesztő ülésen Czigler Győző műegyetemi tanár elnökölt. Az ülés elején Tetmayer Lajos, a nemzetközi gyűlés elnöke szólalt föl s elmondta, hogy mikor az előtte való nap a közbányai úton levő gyárak megtekintésére mentek, az úton utcazi suhanczok zajongták s megdöbalták egy kocsi, melyben oroszok ültek. Ez nem volt más, mint a mostani választási mozgalom jelenete, mert azt gondolták, hogy korteskedni mennek Közbányára. Belehubs (Pétervár) tanár s kijelentést örömmel vette tudomásul s egyúttal a kongresszus tagjainak igaz rokonszenvét tolmácsolta a magyar nemzet iránt. (Éljenek és taps.) Ezután a szakosztályi elnökök tettek jelentést a szakosztályok munkásságáról s a hozott határozatokról, melyeket a teljes ülés is elfogadott. A kongresszus tagjai elhatározták, hogy a legközelebbi kongresszust három év múlva Pétervárt fogják megtartani. Délután a kongresszus tagjai a földtani intézetet látogatták meg, este pedig lakoma volt. Ezután kirándulásokra indultak részint a Tátrába, részint az Al-Dunához.

A Nemzeti Zenéde igazgatói tisztje Bartay Ede halálával megüresedvén, a választmány az igazgatói állást csak fél év múlva tölti be, addig pedig az igazgatói teendőket Erney Józsefet, az intézet legidősebb tanárát bízta meg.

Magyar léghajós társaság alakításán fáradoznak többen a fővárosban. A tervezők között Kuppi József, a repülésről írt legelső rendszeres magyar munka írója, továbbá Kihász Sándor, Rónay Lajos, Serényi Gusztáv feltalálók neve szerepel, s mások, kik a találmányok egész sorát jelentették be megvalósítás végett. A társulat egyik elnöje érdemes feltalálók támogatása, s e célra a társulat rendes jövedelméből s más forrásokból segélyalapot létesítenek.

Előfizetési föltételeink

az október-décemberi évnegyedre:

A 'Vasárnapi Ujság' negyedévre négy korona.

A 'Vasárnapi Ujság' a Világkrónikával negyedévre 4 korona 80 fillér.

A 'Vasárnapi Ujság' és 'Politikai Ujdonságok' a 'Világkrónika' és a 'Magyar Gazda' melléklapokkal együtt: negyedévre 6 korona.

Az előfizetések a 'Vasárnapi Ujság' és 'Politikai Ujdonságok' kiadó-hivatalába, Budapest, Egyetemutca 4. szám küldendők. Egyes előfizetések legozerőszérőbben posta-utalvány által eszközölhetők.

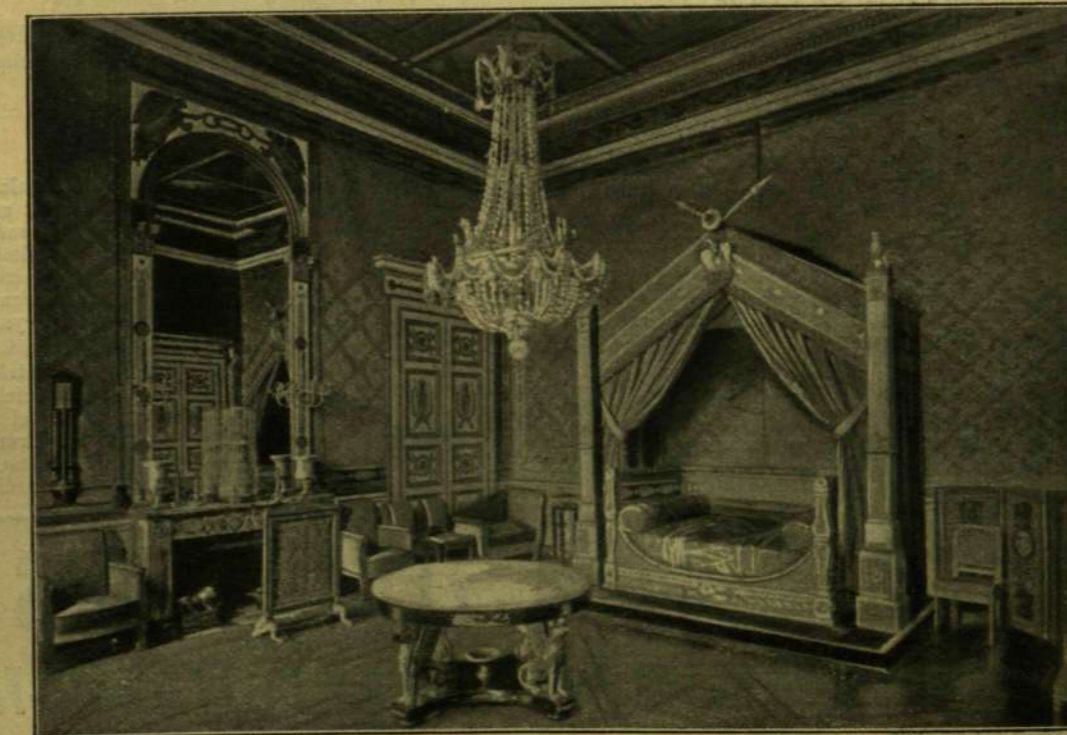
Azon előfizetőinket, kiknek előfizetése szept. hó végén lejár, fölkérjük előfizetéseik mielőbbi megújítására, hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjék.

szerbgyházmegye küldöttségét Bogdanovics Luczián vezette. Az ág. ev. egyházkerületet Horváth Sándor paksi ev. lelkész főesperes, a pécsi izr. hitközséget dr. Perls Armin vezette. A fogadtatások után Ó Felsége elbúcsuzott házigazdájától, a püspöktől s hat órákor a vasúti pályaudvarra érkezett. Lelkes eljenzés kísérte a felséget egész útján, a hol végtől végig nagy tömeg foglalt állást. A pályaudvaron a király nagy meglepődését fejezte ki a szép fogadtatásért, s a polgármestert felhatalmazta, hogy köszönetét a város lakóival tudassa. A vonat viharos eljenzések közt hagyta el a pályaudvart. Ó Felsége Bécs felé utazott s másnap reggel érkezett Hetzendorfba.

Erzsébet királyné mellszobra Aradon. Aradon a Zala György által készített Erzsébet királyné mellszobrát e hó 17-ikén délelőtt a megyeháza kertjében egészen csöndben leleplezték. Urbán Iván főispán kegyeletes szavakkal emlékezett meg a királynéről és a szobrot az alispán őrzésére bízta. Zala szobra bronz. Talapzata márvány.

Erzsébet királyné új arcképe. A király megbízta László Fülöp festőművészt, hogy a bécsi Burgban berendezett festőműtermében fejezze be Erzsébet királyné arcképét, melynek festését az idei nyáron kezdte meg. Ez a kép a koronázáskor viselt magyar ruhájában örökíti meg a királynét. A király, hogy a kép minél hivebb legyen, a művész rendelkezésére bocsátotta a királyné összes arcképeit, történelmi nevezetességű ruháit és ékszereit. László Fülöp, a ki jelenleg Dublinban élőzik, a jövő hónapban kezd meg a munkát a bécsi Burgban. Az osztrák fővárosban való tartózkodása idején egyúttal le fogja festeni gróf Kapniszt bécsi orosz nagykövet és családját.

Kitüntetések és előléptetések. Ó Felsége a király dr. Faschó-Moys Sándor belügyminiszteriumi miniszteri tanácsosnak a fumei középfokú közigazgatási hatóság életbeléptetésére vonatkozó szervezési munkálatok körül szerzett érdemei elismerésül a Szent-István-rend kiskeresztjét adományozta. A miniszterelnökség két munkás tisztviselője pedig előléptetésben részesült. Dr. Romy Béla osztálytanácsos, az elnöki osztály vezetője, a politikai ügyek előadója, miniszteri tanácsosi címet nyert. Hazay István titkár pedig, ki a miniszterelnöknek mindeütt jelenlevő adatlusa, kinek a hivatalban, a képviselőház folyosóján, a bécsi bank-gassei magyar házában, a kormányelnök szalonkocsijában, rátóti kastélyában, mindenütt jut hely és munka, s egyaránt hasznos szolgáltatásokat teljesít a miniszterelnöknek és országának, — osztálytanácsosi címet és jelleget kapott. Hazay István még csak 32 éves fiatal tisztviselő, a miniszterelnök személye körüli szolgálatban munkásságával, szívélyes, tapintatos modorával igen sok embernek tett szolgálatokat. A kinek csak ügyes-bajos dolga akad a miniszterelnökkel, politikuskokkal, kérelmezőkkel, kihallgatásra jelentkezőkkel, mindig szívesen járt a kezére s rokonszenves egyéniségével közkedveltségre tett szert.

1. NAPOLEON HÁLÓSZOBÁJA A COMPÍEGNE-I KASTÉLYBAN.

Férfi-szoba berendezés.

Iparművészeti tárgyak Ó Felsége gyűjteményéből.

A SZEGEDI IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSÉL. — Keglóvics fényképe.

A honvédelmi miniszter előterjesztése a király Terbecz István miniszteri osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsosi címet és jelleget adományozta. Terbecz István mint a honvédelmi miniszterium elnöki irodájának vezetője szerzett ügybuzgalmaival és képzettségével kiváló érdemeket.

Az eskütéri hid. Az eskütéri hid építése még mindig nevezetes látványosság a fővárosnak. Az óriás vas-alkotás napról-napra jobban kibontakozik a roppant állványok közül. A Duna közepéről az állások már eltűntek, s a láncok teljesen szabadon függnek a két part között. Most már csak a két hídfő vaskapuzatát veszik körül az állások. A milyen hatalmasak a hid egyes alkotó részei, olyan karcsú lesz maga az egész alkotmány. A láncokon a függő vasrudakat is elhelyezték már, ezek fogják tartani a hidpálya építéséhez. A hidpálya építését úszóállványok segítségével fogják végezni. Azonkívül még a villamos vezetékek, gázvezetékek elhelyezése van hátra. A hid építésének munkálatai teljesen megfelelnek az előlegesen megállapított határidőknek.

Az ősz hajzat eredeti színének visszanyerése czéljából nagyon ajánlatos a „Stella” szappant használni, melynek renklivilli előnye, hogy nem mint festék hat, de a haj eredeti színét állítja vissza. E szer készítője Zoltán Béla, budapesti gyógyszerész, ő cs. és kir. fenégsé József főherceg udvari szállítója.

HALÁLOZÁSOK.

PULSZEY ÁGOST, a közoktatási miniszterium egykori államtitkárának temetése szeptember 13-án nagy részvét mellett ment végbe. A miniszterek közül Széll Kálmán, Lukács László, Hegedűs Sándor, Plósz Sándor jelentek meg, aztán Gromon Dezső, Széll Ignác, Kiss Pál és Vörösmarty Béla államtitkarak, Szapáry László gróf fumei kormányzó, Láng Lajos, Hieronymi Károly, Fabiny Teofil valóságos belső titkos tanácsosok, Szász Károly és Fraknói Vilmos püspökök, Gyulai Pál, Lukács Antal, Nyáry Jenő báró főrendiházi tagok, Turr István tábornok, Szily Kálmán, az Akadémia főtitkára, Vécsey Tamás rektor az egyetemi tanács élén, König Gyula és Heinrich Gusztáv miniszteri tanácsosok, Thallóczy Lajos udvari tanácsos, egyetemi tanárok, Nógrád vármegye küldöttsége az alispán vezetésével, Szécsény város küldöttsége, Selmeczbánya város küldöttsége, a társadalom-tudományi társaság tagjai s a közélet és irodalom sok kitünősége. A halottat Horváth Sándor evang. lelkész áldotta meg s búcsuztató beszédében mint kiváló családapáról emlékezett meg az elhunytól, a ki az evang. egyháznak is egyik támasza volt. A lelkész beszéde után Concha Győző dr. jogari dékán a magyar tudományos akadémia és a tudományegyetem nevében búcsuztatta el. Végül dr. Pikler Gyula, egyetemi tanár a társadalom-tudományi társaság nevében mondott búcsuzót. A koporsót hat lovas gyászhintó vitte a kerepesi-út melletti temetőbe. A gyászhintó mellett a képviselőház szolgáló haladtak égő fátylakkal. A temetőben Horváth lelkész még egyszer elbúcsuztatta a halottat és aztán a koporsót leeresztették a családi sírboltba.

MADERSPACH SÁNDOR, volt tengerészeti kapitány, a fumei börze elnöke, a fumei Lloyd választmányi tagjának halála mély részvétet keltett Fiumében. Az elhunyt egyik nagybátyja, Maderspach Ferenc őrnagy volt az 1848-iki honvéd hadseregben és hősteli anyját, Maderspach Károlynét, Gröber osztrák kapitány a világi katasztrófa után nyilvánosan meggyőztette, mert elősegítette Bem megléését. A város koszorút tett az elhunyt ravatalára, temetésén pedig Fiume színe-jáva megjelent. Az egyik fumei olasz lap búcsuztatója ezt mondta róla: „Az elhunyt tevékeny és érdemes ember volt s noha Magyarországon született, mégis igaz fumeinek tekintették.”

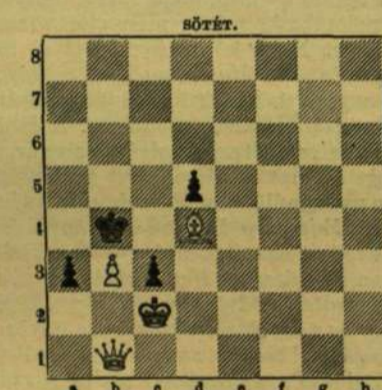
Elhunytak még a közéleti napokban: **TERSÁNSZKY KÁROLY,** 48-as honvédfőhadnagy, Keszthelyen, 77 esztendő; élnoke volt a keszthelyi 48-as honvédek egyesületének. — **KOVÁCSNAI ZIGONFI FERENCZ** 48-as honvéd, ki Bem tábornok hadseregében küzdött s résztvett a segesvári csatában is, Köröscsón. Három-kérmegyében 78 esztendőkorában. — **JÁSZBERÉNYI KALMAR GÉZA** volt 48-as tűzmester, a somogy megyei Nagy-Berkiben, 71 esztendő. — **SPIDL MIKLÓS,** régi honvéd, 95 éves, Szabadkán. — **DR. STEIGER LAJOS,** zeneszerző, a nemzeti zenében az összhangzattal

tanára, a pesti izr. hitközség titkárhelyettese és ügyésze, ki több zeneművet írt, s a magyar operaházban „Uj Rómeo” című egyfelvonásos balettje is színpadra került, 39 éves korában, Budapesten. — **DR. MÁTRAY FERENCZ,** esztergomi megyei tisztviselő és primási főorvos, ki egy műtét végzése alatt az esztergomi kórházban vérmelegséget kapott, mire Budapestre hozták s itt elhunyt. — **SENDLER KÁROLY őrnagy,** a ki egykor 24 éven át volt a Terézváros tanára, később a komáromi és temesvári tüzérségi szertárak parancsnoka, 1885 óta pedig a Herkules-fürdő katonai főnöke, 72 éves korában. — **TRUX LAJOS** nyug. állami számv. számvizsgáló, megyei s városi bizottsági tag, 70 éves korában Máramaros-Szigeten s kiterjedt rokonság gyászolja. — **PÉTER SÁNDOR,** a szászvárosi ref. kollegium fiatal tanára, kit halva fogtak ki a Marosból, Péter Károly szörcei ref. lelkész a fiát és Péter Mózes sepi-szent-györgyi gimnáziumi tanár testvérét gyászolja a jeles képzettségű ifjában. — **KORNFELD GYÖRGY** joghallgató, Kornfeld Zsigmondnak, a magyar általános hitelbank vezérigazgatójának, a budapesti tőzsde elnökének 21 éves fia, hirtelen halálával a Margitszigeten; temetése szept. 20-án élénk részvét mellett ment végbe. — **DIÓSAI DEÁK SÁNDOR,** földbirtokos, 53 éves, Kecskeméten. — **Derecskei SZÖKE KÁROLY** ARTUR, nyug. körjegyző, Hosszút-Peresztegen. — **Porovits SMON,** hadapródiskolai növendék, Szabadkán, 18 éves korában. — **OLIONOS JÁNOS** kereskedő, Jászberényben.

ÓRÓRÓSSY DIONOZIA, apáczafejedelemasszony, Selmeczbányán. — **LANTOS LAJOSNÉ,** szül. Szemkő Ilona, Rákóc Keresztúrnak. — **KÁRNER KÁROLYNÉ** született Szandtnér Krisztina, Győrött. — **KOZÁRY LÁSZLÓNÉ,** szül. Török Etelka, a főváros V-VI. kerület anyakönyvvizetőjének felesége, Budapesten. — **OZVEGY BÁLINT JÁNOSNÉ,** szül. Janszó Erzsébet százket éves korában, Söptén. Nagy család állta körül koporsóját. Gyermekei közül a legidősebb 80, a legfiatalabb 55 éves.

SAKKJÁTÉK.

2241. számú feladvány. Jewetszky O.-tól.

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

KÉPTALÁNY.

A „Vasárnapi Ujság” 36-ik számában közölt képtalány megfejtése: A török és szenvedőké a mennyország.

Szerkesztői üzenetek.

Csapongó felhők. Rajz. A „csapongó felhők” alatt tulajdonképp egy csoport seregély értendő, a mint azt a karvaly úti, hajtja fent a levegőben. Nagyon szép és érdekes látvány ez, a melyben kivált az Alföld pusztáinak lakói gyönyörködhetnek néha, de így leírva bizony senkinek sem okoz gyönyörűséget. A száraz, szaggatott leírásom kivül a nyelv is nagyon magyarul-talan.

Pécs. S. F. I. Napoleon és Mária Luiza osztrák főhercegnő egyetlen fiának Ferenc császár a Reichstadti hercegi címet azért adományozta, mivel a párisi békekötés értelmében I. Napoleon utódai Franciaországból örök időkre száműzettek s régi címeket is elvesztették. Mária Luiza császárnának pedig

a Parma-Piacenza és Guastalla hercegi címet kellett felvenni. A reichstadti császári kastély Csehország déli részében fekszik.

Elhagyott sír. A mély fájdalom támaszthat ugyan költői érzéseket, de költővé nem teheti azt, a kinek a természet nem adott igazi tehetséget.

Az elbáltolt rózsafa. A verset nem ismerjük eredetiben. A fordítás elég jónak látszik, de maga a vers nem érdemelte meg a vesződséget.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

A Szinye-Lipóczi Lithion-forrás

Salvator kítűnő sikerrel használják

vese-, húgyhólyag-, húgydara- és köszvénybántalmak ellen, vizelet nehézségeknél, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál.

Diuretikus (viz. hajtó) hatású.

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csakramentes!

Kapható áldanyvizeskezelésében vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Koperjen.

Budapestben, főraktár Edesutya L. urnál.

A „Zenélő Magyarország” 41. zongora és hagodi zenemű-udonságokat kiadó zenemű-folyóirat, megjelenik minden hó 1 és 13-án mindenkor 12 oldal tartalommal a legújabb s modern zenemű-udonságokkal. Kitérte a budapesti országos kiállítás 1896 és a párisi 1900. évi világgékiállítás — s szerkesztő-kiadója a S. csász. és apostoli királyi Felsége legmagasabb megelégedését méltóztatni nyilváníti. Rendés munkatársai az ország legszámtovább magyar szerkesztői s a külföld világhírű compositorai, a kiknek legsikerültebb szerzeményeit közli a continuous egyedül álló zenemű-folyóirat. **Előzeteskiadás: 6 füzetre, 72 oldal tartalommal 3 korona,** mutatóvány fizetve 60 fillér beküldése ellen bérmentve küld a „Zenélő Magyarország” — **Kölnner Ede** zenemű-kiadóhivatala és zeneműkereskedése, Budapest, VIII., József-körút 24.

Rendkívül olcsó

szt.-lőrinczi porcellánfestő ipartelep

Ortner Rezső és Társa

Teréz-körút 32. sz. saroküzet.

Komplet 6 személyre, dusan aranyozott és remek festési:

Teakészlet finom ... 3.75
Kávékészlet ... 3.75
Mocca ... 4.50
Függőlámpa majolika 4.75
Mosdó, finom ... 4.50
Uvegkészlet ... 6.50

Étkezőkészlet 6.50
Étkező modern 8.50
Étkező rococo 10.50

Étkező 12 személyre 25, 30 és 35 ft.

Vidéki rendelésnél kérjük a vasutállomást.

Tej sterilizáló készülék gyermekek mester-séges táplálásra. Eredeti gyártmány. Soxhlet tanár szerint. Teljes készülék ára I. sz. 19.— kor. II. sz. 22.80 kor. III. sz. 27.— kor. Továbbá dusan felszerelt raktár gyermekágyas nők részére, valamint gyermekcomfort és az összes betegápolási czikkékből. Gyárában továbbá jótállás mellett mérsékelt áron készülnek: haskórák, ködök-szervók, sűrítők, faák, ferdén nüttek részére, műlámpák, műkök stb. stb. Kimerülő árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

KELETI J. műszer-gyára, Bpest, Koronaherceg-u. 17.

Ha őszül a haja, használja a „Stella”-vizet

(Hair Regenerator), mely nem fest de a haj eredeti színét adja vissza, Üvege 2 korona.

ZOLTÁN BÉLA gyógyszer-tárában 6 cs. és k. fenégsé József főherceg udv.-szállítója, Budapest, V., Sétátér-utca, Szabadás-gér sarkán. 9043

39. SZÁM. 1901. BUDAPEST, SZEPTEMBER 29. 48. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkronikával) együtt: egész évre 24 korona, félévre 12 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 16 korona, félévre 8 * A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkronikával): egész évre 10 korona, félévre 5 * KÉRJÜNK előfizetőinkhez a postallag meghatározott viteldíj is ostanolándó.

WENCKHEIM SZOBRA FADRUSZTÓL.

A POZSONYI Mária Terézia, a kolozsvári Mátyás-szobor jeles mestere, Fadrusz János új művet alkotott: báró Wenckheim Béla volt miniszterelnök lovasszobrát, melyet szept. 30-án lepleznek le a kisbéri m. kir. állami ménes-intézet parkjában, a báró Wenckheim Béla tiszteletére emelt mauzoleum előtt.

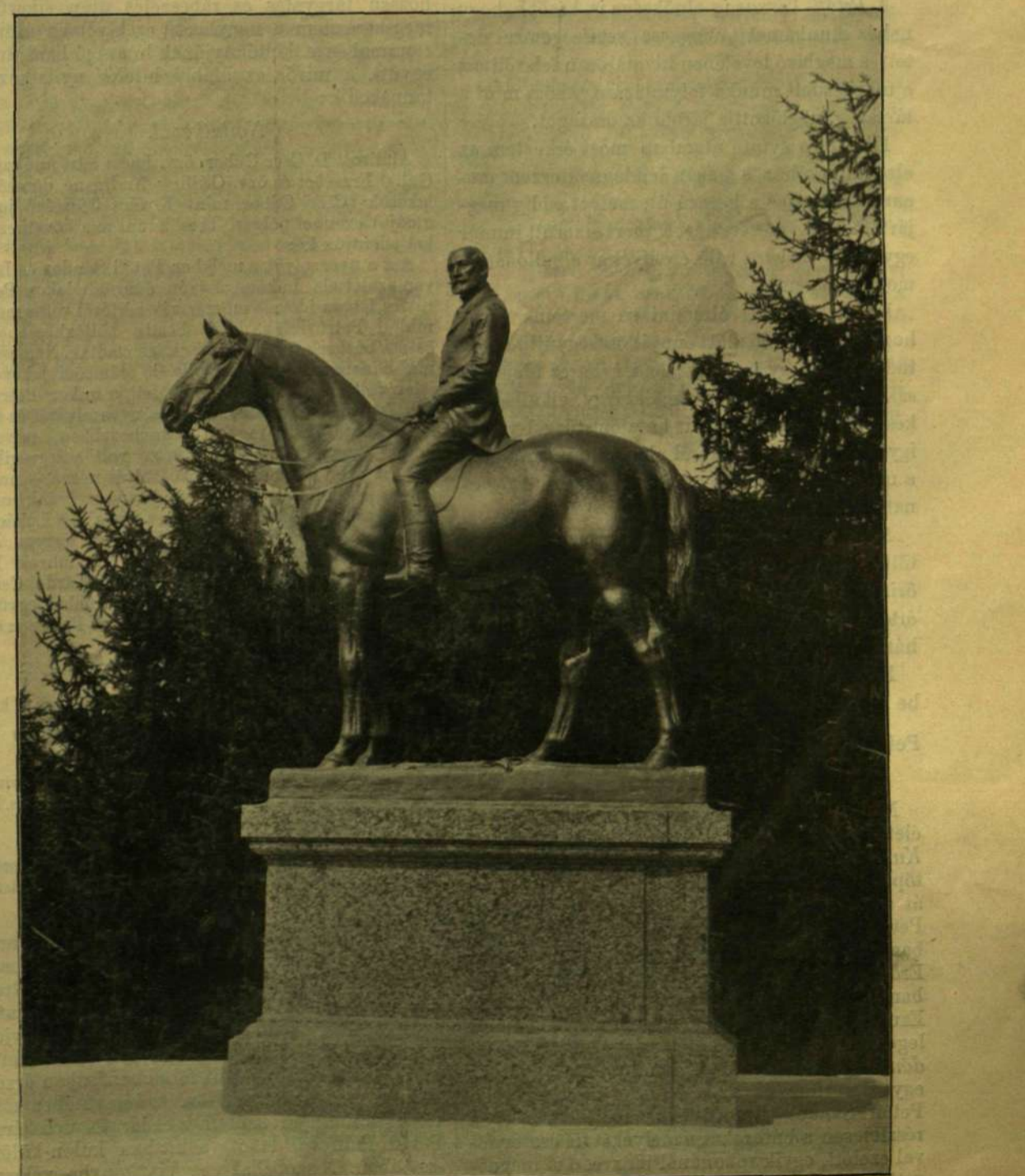
Fadrusz János, kit eddigi műveiből mint a monumentális stílus mesterét ismertünk, ezen a szobron a merész, erős vonalak helyett a könnyű előadás tolmácsa.

A magyar közélet egy rokonszenves alakjának megörökítéséről volt szó. Báró Wenckheim Béla (1811—1879) előkelő szerepet játszott hazánk újabb alkotmányos korszakában. A szabadságharc mozgalmaiban való részvétele után önkéntes számkivetésbe ment s csak amnesztia útján került haza, hogy újból kivegye részét a hazafias munkából. Előbb békési főispán, majd belügyminiszter, később a király személye körüli miniszter lett, 1875-ben miniszterelnök. Királyunknak egyik legkedveltebb embere volt a maga idejében a finom, gavalléros modorú miniszter. E mellett azok közé tartozott, kik a magyar létezés érdekében nagy érdemeket szereztek; ennek emlékére készült Kisbéren a Wenckheim-mauzoleum, melynek falára kívánt Darányi miniszter egy reliefet, fél-dombormű szobrot készíttetni Fadrussszal. Fadrusz azonban a nagy, erős vonalakhoz szokott és a relief sajátos törvényeire nehezen tud alkalmazkodni. Megszokta a korlátlan szabadságot, a teljes alakokat s azoknak a levegőbe való elhelyezését. Arra ajánlkozott, hogy megcsinálja inkább báró Wenckheim Béla lovasszobrát. Képzletét a rábizott eddigi feladatoktól eltérő szokatlanság is ingerelte. Báró Wenckheim Bélát, a modern gavallér embert, a finom érzésű államférfit, nem ültethette hatalmas csatolóra, mint Mátyás királyt, Mária Teréziát. Egyszerűnek, igaznak, közvetlennek, csak úgy jelent meg előtte képzletében, a mint elegans könnyedséggel valami finom csontozatú, szép formájú angol telivér nyergében ül, előkelő nyugalommal, a kitűnő lovas biztonságával. S ezt a képet alkotta meg.

A magyar művészet Fadrusz ez újabb alkotásával kiválóan érdekes művel gyarapodott. A természet őszinte megfigyelése, részletekbe menő igazság kiutatása, a mozgás szerencsés

megválasztása társul a felfogás finomságával és az előadás közvetlenségével. Az angol telivér fojtott tüze, a mint okosan figyel gazdája akaratára, az elindulás pillanatában, kitűnően megfigyelve, egész közvetlenségében nyilatkozik meg. A formák tisztasága kifogástalan, derült

összhang jellemzi a művet. Egy jeles lovas, egy modern ember képe áll előttünk, a ki előre örvend a sétalovaglás üdítő hatásának; semmi mesterkéltég nincs benne. Fadrusz e művében a formák egyszerűségével, a részlethalmazás kerülésével és a vonalak nemes vezetésével

Fadrusz János szobornépe. BÁRÓ WENCKHEIM BÉLA SZOBRA KISBÉREN.

Menyasszonyi kelengyék a legrszolidabb kivitelben. Saját készítményű fehéreneműek, vászon- és asztalnemű raktár.

HARIS, ZEILLINGER ÉS TÁRSA a „Kék csillag”-hoz Budapest, IV., Váci-utca 16. Legújabb modellek. Költségvetéseket 500 koronától 7000 kor.-ig kívánatra beküldünk és mintákkal készítségel szolgálunk.